

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie: Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE BRUSSELSE RAAD DER ORDE EN DE NIEUWE HOVEN VAN BEROEP

Wanneer wij in de laatste maanden geleidelijk op de hoogte gesteld werden van de beslissingen getroffen door de werkgroep, die door de verschillende partijen was samengesteld om de grondwetsherziening voor te bereiden, vernamen wij, reeds geruime tijd geleden, dat er werd voorgesteld het aantal hoven van beroep in België te verhogen en een nieuw hof op te richten te Antwerpen en ook in een stad der provincie Henegouwen, Bergen of Charleroi.

Deze mededeling heeft alsdan niet de minste reactie verwekt. Iedereen vond het een maatregel die geboden was door de omstandigheden, die in belangrijke mate een goede rechtsbedeling in ons land zou bevorderen en die er sterk zou toe bijdragen een betere harmonie tot stand te brengen tussen de Waalse en de Vlaamse gemeenschap.

Het is pas in de laatste dagen dat plotseling een campagne op touw werd gezet om dit voorstel te bestrijden.

De toon werd aangegeven door de Raad der Orde van advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel, die in de maand december een uitgebreide memorie verspreidde om zich te verzetten tegen het ontwerp. Zoals wel te verwachten was volgde spoedig de franstalige pers dit gegeven wachtwoord en verschenen er in enkele bladen artikelen om tegen de voorgenomen wijziging stelling te nemen.

Laten wij daarom hier het vraagstuk eens op objectieve wijze onderzoeken en nagaan welke de waarde is van de argumenten, die tegen het voorstel worden ingebracht.

* * *

Het is dus de bedoeling van de werkgroep, die men de Ronde-tafel-conferentie genoemd heeft, bij de aanstaande grondwetsherziening, artikel 104 van onze Grondwet te wijzigen.

Dit artikel 104 luidt als volgt: «Er zijn in België » drie hoven van beroep. De wet bepaalt hun rechts- » gebied, alsmede de plaatsen waar zij gevestigd zijn.»

Deze bepaling kan een eigenaardigheid van onze Belgische Grondwet genoemd worden. De beperking van het aantal hoven van beroep tot een maximum van drie behoorde voorzeker niet in een constitutie te worden ingeschreven. Een constitutionele tekst, wil hij aan zijn bestemming beantwoorden, moet uitsluitend de

grote lijnen uitstippelen van de staatsorganisatie, de algemene bevoegdheid bepalen van de belangrijke staatslichamen en verder de essentiële beginselen uitwerken van de verhouding tussen gezag en vrijheid. Wat in de grondwet geschreven staat moet van blijvende aard zijn en mag geenszins afhankelijk zijn van allerlei wisselvallige omstandigheden.

Dat de Grondwet het principe inhoudt van het bestaan van hoven van beroep, om aldus aan de burgers de waarborg te verzekeren van een dubbele graad van jurisdictie, is volkomen normaal. Het is een van de grote beginselen die de rechtsbedeling in ons land beheersen. Doch het aantal van deze hoven en de aanwijzing van hun rechtsgebied zijn problemen die volledig bepaald worden door demografische, economische, statistische en nog zoveel andere elementen. Zij moeten kunnen gewijzigd en aangepast worden door een eenvoudige wet, naar gelang de omstandigheden, en mogen volstrekt geen onveranderlijke bepaling van de Grondwet uitmaken.

Noch in de Nederlandse, noch in de Franse, noch in de Duitse grondwet wordt het aantal vastgesteld van de gerechtshoven die in graad van beroep te oordelen hebben. De bepaling van artikel 104 van onze Grondwet is vooral te verklaren door historische omstandigheden. In ons oud vaderlands recht bezat, zowel in Nederland als in België, elke grote provincie haar eigen gerechtshof. Wanneer, tijdens de Franse overheersing, al deze hoven werden afgeschaft om plaats te maken voor de uniforme en rationalistische gerechtsoorganisatie van Napoleon, was er toch bij de bevolking, zowel in het Noorden als in het Zuiden, een zeker heimwee blijven bestaan naar de oude en vertrouwde provinciale gerechtshoven. In de fundamentele wet voor het Verenigd Koninkrijk van 1815, werd dan ook een artikel 182 ingelast, dat bepaalde dat er in elke provincie een hof van beroep werd opgericht «ten ware bij de wet een hof over meer dan één provincie mocht worden gesteld». Wanneer het in het jaar 1827 in de Staten-generaal van het Verenigd Koninkrijk, tot een bespreking kwam om de praktische toepassing van artikel 182 der Grondwet te verwezenlijken, kwam er vanwege de zuidelijke provinciën een vrij sterke oppositie aan de dag. Er bestonden toen slechts twee gerechtshoven in ons land, namelijk te Brussel en te Luik en men achtte het niet verantwoord hun getal in zo grote mate te vermeerderen dat

er een hof voor elke provincie zou bestaan. Men deed gelden de moeilijkheden om bevoegde magistraten te vinden en de mogelijke afwijkingen van jurisprudentie tussen de verschillende hoven. De wet van 1827 werd dan ook slechts met een zeer nauwe meerderheid gestemd. De Belgische oppositie verzette zich tegen het Hollands initiatief en de omwenteling heeft belet dat deze wet van 1827 effectief in werking zou gesteld worden.

Deze omstandigheden stonden nog fris in het geheugen van de afgevaardigden in het Nationaal Congres en het is volkomen begrijpelijk dat men in dezelfde geest van oppositie tegen de provinciale gerechtshoven van 1827, een tekst in de Grondwet wenste in te lassen, waardoor het aantal hoven van beroep zou worden vastgesteld.

In het verslag van de centrale afdeling, dat opgesteld werd door Raikem, werd voorzien dat er in het land slechts drie hoven van beroep zouden opgericht worden, ten einde de al te grote vermenigvuldiging van deze rechtsmachten, zoals in uitzicht gesteld tijdens het Hollands regime, te vermijden.

Dit voorstel werd echter niet zonder verzet aanvaard. Meerdere leden van het Congres oefenden kritiek uit. De Heer Masbourg wees er op dat deze beperking niet aanvaardbaar was, dat ze een bron zou zijn van allerlei moeilijkheden in de toekomst, wanneer zou blijken dat het belang van de rechtsonderhorigen de oprichting van meer hoven zou vereisen. Hij vestigde vooral de aandacht op de toestand van Luxemburg en Henegouwen, die moeilijk een hof van beroep zouden kunnen missen. Het voorstel van de Heer Masbourg bestond er dan ook in een tekst in de Grondwet op te nemen waardoor in België ten minste drie en ten hoogste vijf hoven van beroep zouden opgericht worden. Op die wijze zou een te groot aantal hoven uitgesloten zijn, terwijl de wetgever toch niet zou gebonden zijn aan het volstrekt maximum van drie en hij, naargelang de omstandigheden en de rechtmatige verlangens van sommige provinciën, het aantal tot vijf zou kunnen opdrijven.

De heer Claus steunde het amendement Masbourg krachtig en onderstreepte dat men door de grondwettelijke tekst niet mocht verhinderen dat voldoening zou gegeven worden aan het algemeen belang of zelfs aan plaatselijke belangen. Hij was van oordeel dat de leden van het Congres, op dat ogenblik van de bespreking, niet over al de vereiste inlichtingen beschikten om met kennis van zaken te bepalen hoeveel hoven er nodig waren en stelde voor dat het ontwerp van de centrale commissie, dat drie hoven van beroep voorzag, zou aanvaard worden als een minimum, doch dat de mogelijkheid zou voorbehouden worden dit aantal later te vermeerderen, wanneer men beter op de hoogte zou zijn van de feitelijke gegevens.

De heer Nothomb van zijn kant wees op de noodzakelijkheid een hof op te richten in Henegouwen en in Luxemburg en kon zich dan ook met het aantal van drie hoven niet verenigen.

De heer Van Meenen achtte het verkiesliker het artikel uit de Grondwet te schrappen en stelde voor het aantal hoven van beroep te laten vaststellen door de gewone wetgever bij het uitwerken der wet op de gerechtelijke organisatie.

Na deze interessante bespreking, die plaats had tijdens de zitting van 24 januari 1831, werd er gestemd. Het voorstel van Van Meenen werd verworpen en ook de amendementen Masbourg en Claus werden niet aanvaard, zodat de tekst van artikel 104 van onze Grondwet, zoals hij heden nog luidt, werd aangenomen.

Uit dit bondig overzicht blijkt dat het tegenwoordig artikel 104 niet in het minst beantwoordt aan een volstrekte noodzakelijkheid, dat tijdens de bespreking in het Nationaal Congres de meningen zeer verdeeld waren en dat enerzijds historische en anderzijds toevallige omstandigheden het artikel gemaakt hebben zoals het sedert het in werking komen van onze Grondwet heeft bestaan.

Wanneer nu eenmaal beslist was dat er drie hoven zouden opgericht worden, — en enkel drie hoven — zegt de grondwettelijke tekst niets over de plaats waar deze rechtscolleges zouden gevestigd zijn, noch over het gebied waarover hun jurisdictie zich zou uitstrekken. Deze beide zeer belangrijke aangelegenheden werden aan de gewone wetgever overgelaten.

Deze heeft dan zo spoedig mogelijk getracht de grondwettelijke bepaling in de werkelijkheid toe te passen en hij bereidde onze eerste organische wet op de gerechtelijke orde voor, deze van 4 augustus 1832, waarin voor het eerst de steden werden aangeduid, waarin de drie beroepshoven zouden zetelen.

Er bestond reeds onder het Nederlands regime, een hof te Brussel en een te Luik. Deze werden beide behouden. Wat betreft het derde hof, voorzien door de grondwettelijke tekst, was er felle competitie tussen Bergen, Doornik, Brugge en Gent. Het is Gent dat door de centrale afdeling werd voorgesteld en dat uiteindelijk als zetel voor het derde hof van beroep werd verkozen.

Het artikel 33 der wet van 4 augustus 1832 bepaalde dan tevens dat het Hof van Brussel bevoegdheid zou hebben voor de provinciën Antwerpen, Brabant en Henegouwen, dit van Gent voor de provinciën Oost- en West-Vlaanderen en dit van Luik voor de provinciën Luik, Namen, Limburg en Luxemburg.

Ditzelfde stelsel werd gehandhaafd door onze wet op de gerechtelijke organisatie van 18 juni 1869, die vandaag nog steeds gelding heeft.

Het spreekt vanzelf dat bij de vaststelling van het rechtsgebied onzer drie hoven in 1832, niet in het minst rekening werd gehouden met de belangen van de rechtsonderhorigen op taalgebied. De zuiver Vlaamse provinciën Antwerpen en Limburg hingen respectievelijk af van de hoven van Brussel en van Luik, waar de rechtspraak volledig in de Franse taal geschiedde. Om als magistraat aangesteld te worden werd niet de minste kennis van de Nederlandse taal vereist en aldus heeft gedurende lange jaren deze erbarmelijke en schandelijke toestand bestaan dat de rechtsonderhorigen geconfronteerd werden zonder dat hun rechters hen konden begrijpen. Het komt onze juristen vandaag als iets onwaarschijnlijk voor dat dergelijk wraakroepend onrecht zo lang heeft kunnen bestaan.

De culturele achterlijkheid van ons volk is gedurende jaren zo groot geweest dat het dit alles lijdzaam heeft geduld. Voorzeker, er kwam verzet aan de dag. Regelmatig hebben zich uiterst pijnlijke incidenten voorgedaan. Met stukken en brokken is stilaan een wetgeving kunnen veroverd worden, na de meest onverkwikkelijke strijd, om, vooral in straffaken, enige verbetering te zien tot stand komen. Doch men heeft moeten wachten tot de wet van 15 juni 1935 vooraleer een rechtvaardige regeling in werking kwam.

Deze wet wordt voorzeker nauwgezet en loyaal toegepast. Het zou trouwens niet anders kunnen, daar haar tekst de nietigheid voorziet van alle gerechtelijke beslissingen die zouden genomen worden in strijd met haar bepalingen. Maar, wat is er al niet overgebleven van de geest, die gedurende meer dan een eeuw hoogtij heeft gevierd.

Zijn er niet in het hof van Beroep te Brussel nog meerdere gemengde kamers, waar sommige magistraten een volstrekt onvoldoende kennis hebben van de Nederlandse taal? In welke taal wordt er, in deze kamers, tussen de magistraten beraadslaagd?

Wat moet men denken, op het gebied van het Nederlands taaleigen, van zoveel arresten van het hof van beroep, die in Vlaamse zaken geveld worden? En wat moet het oordeel zijn van de Noordnederlandse jurist, die kennis neemt van deze teksten?

En wat te zeggen van de toestand in het hof van beroep te Luik, waar recht gesproken wordt in de zaken van het Limburgse? Voorzeker, er bestaat een Vlaamse kamer waarvan de magistraten, die meestal uit Limburg herkomstig zijn, de Nederlandse taal kennen. Maar deze kamer is er als een vreemde eend in de bijt. Zij vormt een curiosum in de zuiver Franse atmosfeer van het Luikse hof. De Limburgse mensen, die er persoonlijk moeten verschijnen, lopen verloren in het prachtig paleis van justitie der Waalse hoofdstad. Normaal vinden zij er geen personeel dat hen kan te woord staan; zij voelen er zich volledig vreemd en de Vlaamse kamer, die hun zaken beoordeelt, is geweldig overlast; de zaken worden er maanden uitgesteld en duren oneindig lang...

Het is dan ook reeds sedert geruime tijd dat er stemmen zijn opgegaan om te Antwerpen een hof te zien oprichten, dat als rechtsgebied zou hebben de provinciën Antwerpen en Limburg, die dan afgescheiden zouden worden van de hoven van Brussel en Luik. Ook in het Waals landsgedeelte heeft men er op aangedrongen dat er in het nijverheidsgebied van Henegouwen, waar zich zo talrijke specifieke rechtsproblemen voordoen, een afzonderlijk hof van beroep zou worden ingesteld. Dit zo rechtmatig verlangen heeft zich gedurende lange jaren moeten beperken tot een vrome wens. Immers, de grondwettelijke tekst belette op formele wijze het oprichten van nieuwe hoven en het was vanzelfsprekend ondenkbaar dat voor het wijzigen van artikel 104 een grondwetsherziening, met de ontzaglijke moeilijkheden die ze meebrengt, had kunnen gestemd worden.

Wanneer dan na de eerste wereldoorlog tot een herziening van de Grondwet werd besloten, kwam ook het vraagstuk van het oprichten van een vierde Hof van Beroep te Antwerpen ter sprake. Het probleem werd behandeld in de commissie, die gelast was met de voorbereiding van de grondwetsherziening, waar alle mogelijke bezwaren tegen de oprichting van een hof te Antwerpen werden in het midden gebracht. Men kwam nog steeds voor de dag met het argument dat het niet mogelijk zou zijn het vereist aantal bevoegde magistraten te vinden en men legde er de klemtoon op dat een nieuw hof in het Vlaamse Antwerpen een gevaar zou kunnen betekenen voor de eenheid van het land. Een geest van doorgedreven centralisatie verzette zich tegen elke aanpassing van het stelsel van 1831 aan nieuwe toestanden.

Nochtans was bij de Vlamingen de mening niet onverdeeld gewonnen voor het oprichten van een nieuw hof te Antwerpen. Er bestond inderdaad een ernstige vrees dat, wanneer de provincie Antwerpen zou afgescheiden worden van het rechtsgebied van het hof te Brussel, de toenmalig nog zeer geringe invloed, die uitging van de Vlaamse gewesten op de rechtsbedeling in de hoofdstad, volledig zou verloren gaan. Het oprichten van een hof te Antwerpen zou als fataal gevolg hebben dat het hof van beroep te Brussel haast uitsluitend franstalig zou worden en dit wilde men in sommige Vlaamse middelen ten allen prijze verhinderen. Het kwam er

op aan te Brussel een voet in huis te houden, ten einde, bij een steeds verder voortschrijdende vervlaamsing van het gerecht, het hof te Brussel niet als een oninneembare vesting der franstaligheid te zien oprijzen.

Deze beschouwingen hebben niet belet dat de commissie voor de grondwetsherziening van de Kamer van Volksvertegenwoordigers in haar verslag besloot tot de wijziging van artikel 104 der Grondwet, in die zin dat het aantal der hoven van beroep niet meer op imperatieve wijze in de Grondwet zou worden ingeschreven, maar dat het evenals het rechtsgebied en de zetel der hoven door de gewone wetgever zou worden bepaald. Dit liet voor de toekomst alle mogelijkheden open en de wetgever zou, naar gelang de omstandigheden, het aantal der hoven kunnen aanpassen aan de behoeften der rechtsonderhorigen.

Tijdens de behandeling van het ontwerp in de openbare zitting der Kamer werd dan van gedachten gewisseld aangaande het oprichten van een nieuw hof van beroep in het Waals landsgedeelte, waarvan het rechtsgebied zich zou uitstrekken over de provinciën Henegouwen en Namen, terwijl de provinciën Antwerpen en Limburg zouden afhangen van een nieuw hof te Antwerpen.

Het voorstel werd verworpen met 95 stemmen tegen 55. Het valt op te merken dat meerdere vlaamsgezinde volksvertegenwoordigers tegen de herziening van artikel 104 gestemd hebben, klaarblijkelijk met de bedoeling de Vlaamse tegenwoordigheid te Brussel niet te verminderen. Er was slechts een tekort van 5 stemmen om de grondwettelijke meerderheid voor de herziening van artikel 104 te bereiken en men kan dus wel besluiten dat het Vlaamse volksvertegenwoordigers geweest zijn die in 1921 het tot stand komen van een hof van beroep te Antwerpen hebben belet.

Het probleem bleef echter gesteld.

Zowel van Vlaamse als van Waalse zijde bleef een sterk verlangen bestaan om nieuwe hoven te Antwerpen en in Henegouwen te zien oprichten. Daar een grondwetsherziening op dit punt haast ondenkbaar was, heeft men er op aangedrongen dat ten minste kamers van het hof van beroep te Brussel zouden gedelegeerd worden om in een andere stad zitting te nemen. De grondwettelijke tekst verbiedt zulks volstrekt niet. De wetgever zou zonder enig bezwaar kamers van het hof te Brussel te Antwerpen kunnen laten zetelen. Daardoor zou niet in het minst de tekst van de Grondwet geschonden worden. Wanneer het hof van beroep te Brussel één is in zijn samenstelling en in zijn leiding, verzet er zich inderdaad niets tegen de spreiding van zijn kamers over verschillende steden. Een voorbeeld hiervan vinden wij ook in Frankrijk, waar b.v. het hof van beroep te Colmar een gedelegeerde kamer heeft te Metz.

In ons land is dergelijk systeem, tijdens de periode van de repressie, na de tweede wereldoorlog, gedurende een zekere tijd in werking geweest, wat het krijgsgerecht betreft. Een kamer van het krijgshof te Brussel heeft inderdaad gedurende vele maanden te Antwerpen gezeteld.

Het delegeren van kamers in een andere stad biedt echter vrij ernstige bezwaren. De onderbouw van de rechtsbedeling ontbreekt totaal, er is geen griffie, geen parket, geen leiding ter plaatse en het organisatorische laat voor de werking van dergelijke kamers heel wat te wensen over.

Tijdens de parlementaire zitting van 1952-53 werd andermaal het voorstel in het midden gebracht om een hof van beroep te Antwerpen op te richten, doch wederom werd het door de parlementaire commissie

verworpen. De Ronde-tafel-conferentie heeft eindelijk opnieuw het probleem aangepakt en thans bepaald besloten tot het oprichten van nieuwe hoven te Antwerpen en te Bergen of te Charleroi.

Van Vlaamse zijde bestaat er thans voorzeker niet het minste verzet meer, zoals dit in 1921 wel het geval was.

De wet op het gebruik der talen in gerechtszaken van 15 juni 1935 heeft een rechtvaardige basis gelegd voor het taalprobleem in gerechtsaangelegenheden en de invloed van het Nederlands te Brussel is sedert 1921 in belangrijke mate vooruitgegaan. Het aantal Vlaamse advocaten in de hoofdstad vermeerderd van jaar tot jaar, het gebruik van het Nederlands in de procedure vordert gestadig en de noodzakelijkheid van een minimum Vlaamse presentie in de hoofdstad doet zich thans niet meer gevoelen in dezelfde voorwaarden als in 1921. De Vlaamse juristen mogen stilaan rechtmatig beginnen te verhoplen dat zij binnen afzienbare tijd zullen komen tot een vostrekte gelijkheid voor de rechtsmachten van de hoofdstad.

Zij zouden dan ook met grote voldoening het initiatief toejuichen om een hof van beroep te Antwerpen te zien instellen, dat zou beantwoorden aan werkelijke noodwendigheden. Dit hof zou in de grote havenstad vanzelfsprekend een belangrijke rol te vervullen hebben, o.a. wat betreft de jurisprudentie op het gebied van zee- en binnenvaartrecht.

Van de andere kant zou niets meer logisch zijn dan dat de Vlaamse provincie Limburg van het Frans beroepshof te Luik zou afgescheiden worden en bij Antwerpen gevoegd, waar de rechtsonderhorigen uit het Limburgse hun zaken zouden zien behandelen in een volkomen Vlaamse atmosfeer. De grote industriële expansie zowel van de Antwerpse Kempen als van heel de provincie Limburg heeft in de laatste jaren nieuwe behoeften doen ontstaan, waaraan het Antwerpse hof van beroep uitstekend zou kunnen beantwoorden.

Zowel van Vlaamse als van Waalse zijde werd dan ook het ontwerp van de Ronde-tafel-conferentie als een normale en onontbeerlijke maatregel beschouwd en gedurende maanden is er geen enkel bezwaar tegen de ontworpen regeling in het midden gebracht.

De aanleiding van de reactie, die zich thans voordoet, is de memorie van de Raad der Orde van advocaten te Brussel, die op scherpe wijze zijn ongenoegen heeft doen kennen over de ontworpen wijziging en die tracht drukking uit te oefenen om het ontwerp te dwarsbomen.

* * *

Laten wij nu even de argumenten nagaan die door de Brusselse Raad der Orde worden voorgebracht.

Eerst en vooral zou men zich kunnen afvragen: waarmede bemoeit zich de Raad der Orde van de hoofdstad? Is hij niet, door het verspreiden van de memorie, volledig buiten zijn bevoegdheid getreden?

De wet voorziet dat de Raden der Orde van advocaten te waken hebben over het bewaren van de eer der advocatuur, de beginselen van eerlijkheid en kiesheid hebben te handhaven, de tekortkomingen aan de tucht te beteugelen en te zorgen voor de opleiding der jonge advocaten. Buiten deze opdracht, die nauwkeurig en volledig uitgestippeld is in het Keizerlijk decreet van 1810, heeft de Raad der Orde geen andere bevoegdheid. Hij heeft vooral niet de minste bevoegdheid in politieke aangelegenheden en het is traditioneel dat hij zich angstvallig onthoudt van alle tussenkomst in zaken die van de bevoegdheid zijn der delibererende politieke lichamen.

De Raad der Orde te Brussel heeft gemeend zich niet aan deze traditionele regel te moeten houden, volop het terrein van de politiek te moeten betreden en met klem stelling te moeten nemen in taalproblemen, in betwistingen over decentralisatie, in de verhouding tussen de hoofdstad en de andere gedeelten van het land, in het statuut der magistratuur, in financiële en budgetaire aangelegenheden, die alle volkomen vreemd zijn aan zijn bevoegdheid en waarvan de beslissing uitsluitend afhangt van onze wettelijke politieke vergaderingen.

Het is voorzeker een gewaagde en gevaarlijke stap die de Raad der Orde van de Brusselse balie hier zet, want, door zich op het politieke terrein te begeven, lokt hij het wederantwoord uit van andere balies, die zich niet met zijn mening zullen kunnen verenigen. Hij veroorzaakt aldus een pijnlijke tweespalt tussen de verschillende balies van het land, tweespalt die zal uitgevochten worden op het publieke forum. Hij zal er de aanleiding toe geweest zijn dat de meest scherpe tegenstellingen in de wered der advocatuur in een schril licht geplaatst worden. Hij verlaat de sereniteit van zijn verheven, zuiver professionele taak en werpt zich hals over kop in een reeks politieke betwistingen waarbij zijn aanval met een heftige afweer zal beantwoord worden. En bij dit alles geeft de Brusselse Raad der Orde blijk van een haast weergaloze megalomanie, die voorzeker in brede kring wrovel en ontstemming wekt, maar die dan toch weer, door haar kinderlijke simpelheid, tot glimlachende deernis aanleiding geeft.

In het begin van zijn memorie legt de Raad der Orde er de klemtoon op dat de balie van Brussel wel het derde van de totaliteit der Belgische advocaten groepeert. Stille waarschuwing dat het behoorlijk zou zijn dat al de andere kleinere balies er zich van zouden onthouden een stelling in te nemen die aan de grote Brusselse balie niet welgevallig zou zijn. De memorie beweert dan dat men zopas te Brussel met verrassing en angstvalligheid het bestaan heeft vernomen van een ontwerp waardoor twee nieuwe hoven van beroep zouden worden opgericht en dan wordt dadelijk beweerd dat deze maatregel schadelijk zou zijn voor de gerechtigheid, voor het land, voor de provincie Brabant en voor de stad Brussel.

Welke zijn nu de redenen van deze schadelijke aard van het ontwerp? Zijn het redenen die iets te maken hebben met de beroepsbelangen der Brusselse advocaten? Niet in het minst. Hiervan wordt geen gewag gemaakt.

Wat de Raad der Orde aanklaagt is de wil tot decentralisatie, die uit het ontwerp zou spruiten. Het zijn motieven van taalkundige aard die worden aangehaald; er wordt beweerd dat het prestige van de hoofdstad op het spel zou staan, dat de eenheid van het land in gevaar zou gebracht worden, dat de traditionele gerechtelijke organisatie zou worden ondermijnd, de belangen der rechtsonderhorigen gekrenkt, de loopbaan van talrijke magistraten benadeeld en de staatsuitgaven nutteloos verzwwaard. Het schijnt op eerste gezicht wel een zeer zware bundel grieven.

Laten wij ze even van dichterbij beschouwen.

De wil tot decentralisatie is inderdaad een van de grote motieven, die in het tegenwoordig tijdsgewricht de hele Belgische politiek beheersen. Het principe van de decentralisatie is thans door de overgrote meerderheid der Belgische bevolking aanvaard. Het is opgenomen in het programma van al de politieke partijen, het manifesteert zich als een onweerstaanbare drang van de openbare mening. Het wordt niet evenveel harts-tocht verlangd zowel door de Waalse als door de

Vlaamse gemeenschap. Aan beide zijden van de taalgrens heeft men er genoeg van beheerst te worden door de Brusselse mentaliteit, die ook vandaag nog niet het minste begrip toont voor de noden van Vlamingen of Walen, die zich opsluit in haar eigen zelfgenoegzaamheid, enkel eigenbelang ziet en met een verbazende blindheid zich niet in het minst rekenschap geeft van de machtige stromingen die zich in de beide landsgedeelten doen gelden.

Doch laten wij op het gebied van de rechtsbedeling blijven. Hier wordt beweerd dat de rechtsmachten reeds tot het uiterste gespreid zijn in België en dat het om die reden niet zou verantwoord zijn nog nieuwe hoven van beroep op te richten. Welke vergissing! Voor een goede rechtsbedeling en een degelijke administratie van de hoven van beroep zijn een beperkt rechtsgebied en een normaal evenwicht tussen deze hoven en hun rechtsgebied volstrekt geboden. Laten wij even zien naar Nederland, waar vijf hoven van beroep bestaan, met beperkt gebied en sterk gespreid over het land. Nooit is hierdoor de eenheid van jurisprudentie of het aanzien van de rechterlijke macht in het gedrang gekomen. Zowel de eenheid als de voortreffelijkheid van de rechtspraak hangen toch hoofdzakelijk af van de kwaliteit van de magistratuur en van de aanwezigheid van een volledige en bruikbare documentatie. Waarom zou een gerechtelijke indeling, die in Nederland zulke uitstekende resultaten geeft, voor België verwerpelijk zijn?

Het taalprobleem is een ander motief dat de beslissing van de Ronde-tafel heeft bepaald en dat door de Brusselse Raad der Orde ten stelligste afgewezen wordt. Sedert de wetgeving van 1932, zegt de memorie, — bedoeld wordt natuurlijk de wet van 1935 —, geniet elke burger te Brussel de meest absolute bescherming wat betreft het gebruik zijner taal. Hier ziet de Raad der Orde wederom niet in dat de huidige toestand geenszins voldoet aan de evidente vereisten op taal- en kultuurgebied. Een uiterlijke nederlandstalige berechting is stellig verzekerd, doch het is slechts een laag vernis die gestreken wordt over een volledig franstalige onderbouw. Niemand kan toch te goeder trouw beweren dat de werkelijke atmosfeer aan het hof te Brussel niet volledig Frans zou zijn. De vervlaamsing van het hoger onderwijs kwam reeds in voege sedert 35 jaren, hoeveel van de raadsheren aan het hof te Brussel beschikken over een diploma van volledige rechtsstudien in het Nederlands. Hoevele van de eerste voorzitters der laatste jaren kenden Nederlands? Hoe dikwijls wordt er Nederlands gesproken tijdens de beraadslagingen in de Raad der Orde van advocaten? Weigeren nog steeds de pleitbezorgers aan het hof niet met hardnekkigheid een Nederlandse tabel van de inrichting der kamers uit te delen, niettegenstaande alle pogingen die door de Vlaamse advocaten werden aangewend om dit te bekomen? En aldus zou men kunnen voortgaan tot in het oneindige. Zonder integrale berechting in eigen taal zijn de rechtmatige behoeften van een volksgroep ten aanzien van de beslechting van zijn geschillen en van de vervolgingen wegens misdrijven niet gevrijwaard; de rechtzoekende en de rechtsonderhorige moeten begrepen worden in hun eigen aard en zeden; de eerbiediging van uiterlijke vormen is volkomen ontoereikend.

De huidige inrichting verhindert daarenboven dat de magistratuur de hem opgelegde hogere kulturele taak zou vervullen, wat slechts mogelijk is overeenkomstig eigen aard en cultuur. Op dit gebied straalt er geen glans uit over ons volk vanuit het hof van beroep te Brussel. Men heeft er eenvoudig geen begrip voor het feit dat de taak van de magistratuur voor een

volk iets meer betekent dan het gewetensvol verrichten van het dagelijks werk.

Zowel het argument van decentralisatie als dit betreffende het taalgebruik pleiten dus volledig tegen de stelling van de Brusselse memorie.

In een lange uiteenzetting beklagt de Raad der Orde er zich dan over dat ten slotte de motieven, die het oprichten van nieuwe hoven van beroep zullen ingegeven hebben, geen ander doel nastreven dan de betekenis van Brussel te verminderen en het te beletten zijn traditionele rol van hoofdstad in volle vrijheid te vervullen. En men haalt er Karel V en Maria-Theresia bij, om het historisch belang van Brussel te doen uitschijnen.

Zonder twijfel zijn alle Belgen, zo Vlamingen als Walen, rechtmatig fier over onze oude Brabantse hoofdstad en er is zelfs nooit verzet aan de dag gekomen, wanneer vanuit heel het land miljarden naar deze stad gedraineerd worden om haar te verfraaien en haar het uitzicht van een grote wereldstad te geven. Vreemdelingen zeggen, beweert de memorie, «qu'il y fait bon vivre». Dit zal niemand betwisten die zich enkel houdt aan de materiële mogelijkheden die door de hoofdstad geboden worden. Doch dat er vanwege de Vlamingen een rechtmatige ontstemming heerst ten opzichte van de geest die in het Brusselse bestaat tegenover de Nederlandse taal, zal niemand verwonderen, en dat de jarenlange krenkingen, die de Vlamingen te Brussel hebben moeten ondervinden, diepe en pijnlijke sporen hebben nagelaten, is duidelijk.

Is de Brusselse grootstad niet het gewest waar sedert jaren zowel de oorspronkelijke Vlaamse bevolking als de Vlaamse inwinkelingen fataal geplet werden in de greep van de verfransing en waar alles er sedert jaren op gericht was de Nederlandse taal uit te sluiten en de verfransing door alle middelen in de hand te werken? Is Brussel niet de stad waar met een onwrikbaar fanatisme het Vlaams onderwijs werd uitgeschakeld om de jonge geesten in een Frans keurslijf te prangen? Maurice Barrès noemde eens Metz de meest tragische plaats van de wereld omdat jonge Fransen er Duits onderwijs kregen en hij noemde het stelsel, dat tot in 1918 in Elzas-Lotaringen bestond, een geestelijke moord. Zou men andere termen kunnen gebruiken voor de verbasteringspolitiek, die sedert jaren bewust en gewild te Brussel wordt toegepast ten opzichte van de jonge Vlamingen? Heeft de Raad der Orde voor dit alles geen begrip? en acht hij het niet onvermijdelijk dat er tegen deze toestand een reactie tot stand kwam, die met de dag scherper wordt, die geenszins de bedoeling heeft Brussel op welk gebied ook te verminderen, maar die zich met onverpoosde hardnekkigheid zal beijveren om de toestanden, die in het Brusselse bestaan, te wijzigen? Acht de Raad der Orde te Brussel het normaal dat, wanneer een Vlaams advocaat zich voor deze Raad zou te verantwoorden hebben, de 8/10 van zijn leden geen woord van de behandeling der zaak zouden kunnen begrijpen?

Toch bevestigt deze Raad argeloos in zijn memorie dat op taalgebied de bescherming te Brussel totaal is.

Niemand zal beweren dat hier kwade trouw aan de dag komt, doch wel onbegrip en verblindheid. Wij hopen allen dat Brussel in de toekomst de stad zal worden waar Vlamingen en Walen elkaar in hartelijke verstandhouding zullen kunnen ontmoeten en waar ze in vreedzame wedijver zullen kunnen streven naar materiële welstand en geestelijke grootheid.

Doch Brussel kan als hoofdstad zijn rol niet vervullen door aan heel de natie zijn wil op te dringen en

andere gebieden, gerechtelijk, administratief en economisch, te naasten; het zal dit eerst kunnen doen wanneer het de integriteit eerbiedigt van de volks- en kultuurgroeperingen, waarop zowel zijn bestaan als zijn belang berust, om dan, in alle oprechtheid en verdraagzaamheid, het beste van hetgeen de gemeenschappen voortbrachten te tonen en aan te bieden aan Europa en aan de wereld.

De loflitanie voor Brussel, zoals zij in de memorie voorkomt, loopt wel zeer neven de kwestie. Doch de memorie legt er ook nog de nadruk op dat het oprichten van nieuwe hoven van beroep wetenschappelijk niet in het minst zou te verantwoorden zijn en men beklagt er zich over dat er nooit enige rechtvaardiging van het ontwerp zou zijn voorgebracht. De Brusselsche Raad der Orde kent dan klaarblijkelijk de besprekingen niet, die hebben plaats gehad zowel in de commissie als in het parlement aangaande dit probleem in 1921; de vele studiën die sedert die periode daarover verschenen zijn in tijdschriften en dagbladen; het voorstel en de besprekingen tijdens de parlementaire zitting van 1952-53. Telkens is hierbij met een overvloed van bewijsmiddelen de noodzakelijkheid van het oprichten van nieuwe hoven van beroep aangehouden.

Trouwens, zijn de cijfers zelf, die in de memorie worden vermeld, niet reeds sprekend genoeg, wanneer wordt aangehaald dat er voor het hof te Brussel 4.500.000 rechtsonderhorigen zijn en voor het Hof te Gent slechts 2.500.000 en voor dit van Luik 2.200.000. Het is voorzeker niet bevorderlijk voor een goede rechtsbedeling dat een der hoven van Beroep over een aantal rechtsonderhorigen te oordelen heeft dat bijna het dubbel uitmaakt van dat der twee andere hoven.

Doch wanneer men verder de organisatie nagaat van de drie beroepshoven, stelt men vast dat de getallen, wat hun respectievelijke samenstelling betreft, totaal willekeurig zijn en strijdig met elke objectieve norm.

Statistisch is bewezen dat in verhouding met de bevolking van de drie rechtsgebieden en met het gemiddeld aantal der nieuw ingeleide zaken gedurende de jongste tien jaren, het aantal magistraten in de drie hoven respectievelijk zou dienen te zijn: Brussel 66, Gent 30, Luik 28.

De huidige toestand doet zich voor als volgt: Brussel 60, Gent 26, Luik 33.

Daaruit blijkt dat voor Luik zich een verhouding voordoet van 120 t.h. boven de redelijke norm, terwijl dit cijfer voor Brussel en Gent respectievelijk tot 89 t.h. en 87 t.h. afdaalt.

De verdeling van de magistraten van de zetel volgens de provinciën beantwoordt niet in het minst aan het belang van deze provinciën, Antwerpen en Limburg zijn op een haast niet te begrijpen wijze benadeeld tegenover de Waalse provinciën, die tot hetzelfde rechtsgebied behoren.

De memorie wijst ook nog op de materiële moeilijkheden, die zouden voorkomen om de nieuwe beroepshoven te bereiken en stelt als voorbeeld dat een erfenisbetwisting uit de Voerstreek te Antwerpen zou dienen beslecht te worden. Er wordt echter niet geklaagd over het feit dat de bewoners van Aarlen of Virton voor de behandeling van hun zaken naar Luik moeten, wat nog een grotere afstand uitmaakt.

Dergelijke argumenten missen toch elke zin.

De verbanden tussen het Limburgse en Antwerpen zijn thans door het bestaan van de autostrade zeer gemakkelijk en hierin zou een reden te meer te vinden zijn om de aansluiting van Limburg bij Antwerpen te rechtvaardigen, aansluiting die trouwens reeds ver-

wezenlijk is voor de arbeidsgerechten, zetelende in graad van beroep.

Verbazend mogen genoemd worden de beschouwingen van de memorie in verband met de noodzakelijkheid van zeer uitgebreide rechtsgebieden voor een hof van beroep en aangaande het principe dat de magistraten ver moeten zetelen van degenen die ze te berechten hebben. Is juist het tegenovergestelde niet waar? Is het niet vereist dat de magistraat, die te oordelen heeft, volledig doordrongen zou zijn van de geest en de mentaliteit van de rechtsonderhorigen, dat hij zo nauwkeurig mogelijk op de hoogte zou zijn van hun levenswijze, hun karakter en hun gebruiken, dat hij volledig ingelicht zou zijn over al de sociologische omstandigheden die in een bepaalde gemeenschap het practisch rechtsleven beheersen?

Het voorbeeld van Parijs is wel zeer slecht gekozen en kan moeilijk als criterium dienen. Voor Londen en New York berusten de beschouwingen van de memorie op een volstrekte vergissing en men verwaarloost de zeer sterke spreiding van de rechtscolleges, die zich in deze beide grote steden steeds meer en meer voordoet.

Dat de rechtswetenschap weelderiger zou bloeien in de nabijheid van een groot hof is een eenvoudige drogreden; de glories van onze rechtswetenschap vinden wij evenzeer te Gent en te Luik als te Brussel, om niet te gewagen van de wereldberoemde Antwerpse school van het zeerecht, en wat de eenheid van jurisprudentie betreft toont het Nederlandse voorbeeld welke uitstekende resultaten van een redelijke spreiding kunnen verwacht worden.

De wetenschappelijke superioriteit van Brussel bestaat dan ook uitsluitend in de droomwereld waarin onze confraters uit de hoofdstad leven.

Even weinig betekenis hebben de beweringen betreffende het statuut en de toekomst der magistraten. Wat zou laten veronderstellen dat raadsheren in een hof van beroep te Antwerpen of te Bergen minder gewetensvol hun taak zouden vervullen dan zij het te Brussel zouden doen. Meerdere hoogstaande magistraten in de rechtbanken van eerste aanleg postuleren niet voor het hof van beroep, omdat zij verkiezen, om persoonlijke of familiale redenen, hun ganse loopbaan in hun eigen stad door te maken. Zij geven er de voorkeur aan ondervoorzitter of eventueel voorzitter van hun rechtbank te worden. Deze magistraten vormen een waardevolle reserve voor het samenstellen van de nieuwe hoven van beroep. Hun werkzaamheid en hun vlijt zullen misschien nog groter zijn wanneer zij deze kunnen uitoefenen in de schoot van een hof gelegen in het vertrouwd milieu van hun eigen gewest.

Zo ook spelen de budgetaire elementen slechts een zeer ondergeschikte rol. De wedden van magistratuur en personeel blijven dezelfde waar ook de zetel van de hoven moge gevestigd zijn en de uitgaven voor gebouwen dienen maar éénmaal te geschieden en zullen vanzelfsprekend bescheiden zijn. Men zal zich wel wachten mastodonten op te richten zoals het paleis van justitie te Brussel, waarvan de fantastische afmetingen slechts geëvenaard worden door het gebrek aan praktische bruikbaarheid, dat er het kenmerk van is.

* * *

Geen enkel van de argumenten, ontwikkeld in de memorie, heeft dus enige overtuigende kracht en in de conclusies van het stuk worden deze argumenten zelf grotendeels verworpen, waar men wel genoopt is te erkennen dat een reeks hervormingen zeer wenselijk zouden zijn in verband met de benoeming van de magistraten, met het evenwicht van de vertegenwoordiging

der provincies in het hof en waar men de mogelijkheid in uitzicht stelt delegaties van kamers te voorzien in Antwerpen en in Henegouwen.

Het zal toch niet ernstig kunnen betwist worden dat boven deze halve maatregelen, de gezonde oplossing van de Ronde-tafel-conferentie oneindig de voorkeur verdient. Zij zal in de hoogste mate ten goede komen aan een betere rechtsbedeling, die dichter zal staan bij de justiciabelen en daardoor noodzakelijk zal winnen aan kwaliteit en menselijkheid.

Brussel zal hierbij niet in het minst verminderd worden. Het is toch niet het aantal uitgesproken arresten dat de waarde uitmaakt van een hof, doch wel het wetenschappelijk gehalte en de diepere humane betekenis van deze arresten. Wanneer het rechtsgebied van het hof te Brussel beperkt wordt tot de provincie Brabant zal het in betekenis nog gelijk staan met de omvang van de vier andere hoven van beroep. Het zal zijn tweetalig karakter blijven behouden en er aldus machtig toe bijdraagen om Brussel de ware rol van een nationale hoofdstad te doen vervullen.

* * *

Aanhangers van de noodzakelijkheid ener diepgaande hervorming hebben toch ook nog dissidente meningen doen kennen, waarover een woord dient gezegd.

Zo publiceerde oud-minister Pierre Wigny in «Le Soir» van 12 februari j.l. een artikel waarin hij zich een oprecht voorstander verklaart van een doorgevoerde decentralisatie, doch deze zou willen zien verwezenlijken door het oprichten van twee hoven van beroep te Brussel, een nederlandstalig en een franstalig hof. Wanneer deze beide hoven volledig onafhankelijk naast elkaar zouden staan zou er voor deze oplossing wel iets te zeggen zijn, want zij zou in elk geval beantwoorden aan de eisen der rechtvaardigheid.

Het komt mij echter voor dat deze oplossing minder gelukkig zou zijn dan degene die thans wordt voorgesteld. Die twee hoven naast elkaar in dezelfde stad zouden de bron kunnen zijn van allerlei moeilijkheden, die niet niet te verwachten zijn wanneer er te Antwerpen en in Henegouwen nieuwe hoven zouden opgericht worden. Vanuit cultureel oogpunt zou voorzeker de oplossing, voorgesteld door de Heer Wigny, niet te vergelijken zijn met het ontwerp uitgewerkt aan de Ronde-tafel.

Enkele Limburgse advocaten hebben ook hun voorkeur uitgesproken om hun provincie te zien aanhechten bij het hof te Brussel en haar niet te zien deel uitmaken van het gebied van een nieuw hof te Antwerpen.

Deze mening is natuurlijk uitsluitend ingegeven door beschouwingen betreffende de verkeersmogelijkheden. Deze zijn niet zeer verschillend om vanuit Limburg hetzij Brussel, hetzij Antwerpen te bereiken. Het hangt er natuurlijk van af van welk uitgangspunt men vertrekt, doch het is stellig dat dit element niet van doorslaggevende betekenis kan zijn. Het voorstel is daarbij haast niet te verwezenlijken. Het zou het rechtsgebied van het Hof te Brussel nog in aanzienlijke mate veruimen en het evenwicht tussen de verschillende hoven volledig verbreken.

Wij mogen dan ook besluiten dat de herziening van artikel 104 van onze Grondwet volstrekt noodzakelijk is en dat de twee nieuwe hoven van beroep, een Vlaams hof te Antwerpen en een franstalig hof in Henegouwen, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, volstrekt vereist zijn. Het verwezenlijken van deze hervorming zal de rechtsbedeling in de hoogste mate ten goede komen, zij zal voldoening geven aan de openbare mening in de beide taalgebieden van ons land en zij zal een sterke factor zijn tot een betere harmonisering van de Waals-Vlaamse verhoudingen.

René VICTOR

STATISTIEK EN GEWETENSONDERZOEK

Twee jaar geleden heb ik in het R.W. (1962/63 blz. 297) in een artikel met dezelfde hoofding als hierboven, enkele statistische gegevens ontleed, betreffende de werkzaamheden van het Hof van beroep te Gent gedurende de gerechtelijke jaren 1960/61 en 1961/62. Om nuttig te zijn moet dergelijke studie periodiek gedaan worden. Ik laat dan ook hieronder een korte ontleding volgen van de werkzaamheden van het Gentse Hof (burgerlijke kamers) gedurende de twee gerechtelijke jaren 1962/63 en 1963/64.

Zoals in het vorig artikel, publiceer ik enkel sommige *besluiten* uit de statistiek die ik opgemaakt heb. De statistiek zelf, per kolommen en getallen, is te ingewikkeld om hier afgedrukt te worden.

Een groot euvel, in dit Hof zoals in de andere hoven, is de traagheid waarmee, ingevolge de verwickelingen der procedure, de zaken afgehandeld worden. 5 % van de zaken werden beslecht binnen de zes maanden van het vonnis a quo; 26 % meer dan zes maand daarna, doch nog binnen het jaar; 38 % meer dan één jaar doch min dan twee jaar na het vonnis; de rest, of 31 %, meer dan twee jaar na de aangevochten beslissing. Deze cijfers betekenen geen vooruitgang, vergeleken bij de statistiek van vóór twee jaar. Het zal interessant zijn ze te vergelijken met de cijfers die na de herinrichting van ons proceduurrecht zullen bekomen worden.

Het aantal hervormingen (inbegrepen de gedeeltelijke hervormingen) bedroeg 41 % der zaken. Verdeeld per Kamer wordt dit 43 % in de eerste en de zevende Kamer, en 37 % in de vijfde Kamer. Dit verschil tussen de burgerlijke Kamers van het Hof is zonder betekenis. Het is m.i. toe te schrijven aan het feit dat de meeste commerciële zaken toebedeeld worden aan de 5e Kamer, en het aantal hervormingen in commerciële zaken geringer is dan in burgerlijke (37,5 % tegenover 41 %, dit laatste percentage zijnde dit van de rechtbanken die uitsluitend in burgerlijke zaken zeten, terwijl het eerste de rechtbanken van koophandel betreft).

Van klaarblijkelijk belang is het na te gaan of er zich geen anomalieën voordoen, met betrekking tot de verschillende rechtscolleges onderen: Kamers van het Hof of Rechtbanken.

Hoe kies het ook zij dit onderwerp aan te raken, moeten we het nochtans doen, met het oog op de goede werking van het gerecht, vanzelfsprekend zonder de minste bedoeling van bekribbeling, en met het formeel voorbehoud dat cijfers die zich enkel over twee jaar uitstrekken slechts een zeer relatieve waarde hebben.

Het nazicht van de statistiek, verdeeld per rechtbank en per soort zaken, toont aan dat overal de bevestigingen merklijk talrijker zijn dan de hervormingen. Twee uitzonderingen:

In zake echtscheidingen (voorlopige maatregelen *niet* inbegrepen) telde de rechtbank te Brugge 66 % hervormingen, tegenover 24 % voor de andere rechtbanken, globaal genomen.

In zake verkeersongevallen telde de rechtbank te Oudenaarde 62 % hervormingen, tegenover 36 % voor al de andere rechtbanken samen.

De vergelijking tussen de rechtspraak van de drie Kamers van het Hof brengt ook iets eigenaardigs aan het licht. De rechtspraak is niet eensgezind betreffende de vatbaarheid voor beroep ten aanzien van meerdere eisen, gegroepeerd in een zelfde instantie, en die allen hun oorsprong vinden in hetzelfde verkeersongeval. Hebben al deze eisen dezelfde titel (art. 25 bevoegdheidswet), of heeft ieder eiser een afzonderlijke titel, t.w. de door hem ondergane schade, met het gevolg dat het beroep niet ontvankelijk verklaard wordt ten aanzien van de eisen waarvan het bedrag het peil van de laatste aanleg niet te boven gaat? Naargelang de zaak aan deze of gene Kamer wordt toebedeeld, krijgt deze belangrijke vraag een andere oplossing.

Een ander verschil van rechtspraak, maar van veel minder zoniet van louter theoretisch belang, gaat over de volgende kwestie. Moet een vonnis nietig verklaard worden, wanneer de zaak mededeelbaar was, en de rechtbank niet vaststelde dat het advies van het O.M. gegeven werd in *openbare terechtzitting*. Volgens één der drie burgerlijke Kamers moet geen nietigheid uitgesproken worden, vooreerst omdat wanneer een rechtbank vaststelt dat het O.M. «in zijn advies gehoord werd», impliciet wordt verklaard dat dit gebeurde op de terechtzitting, dewelke in gewone zaken steeds openbaar is. Verder, omdat zelfs indien er, in een formalisti-

sche visie, nietigheid van het vonnis moest zijn, deze nietigheid door de beroepsrechter niet *moet* uitgesproken worden, als de beroepsbeslissing maar zelf op eigen gronden rust en door geen nietigheid aangetast is. De andere Kamers van het Hof houden het voor de andere opinie, of eisen het overleggen van een uittreksel uit het zittingsblad, waarin de openbaarheid van de terechtzitting werd vastgesteld.

Spreiden de beroepen zich eenvormig uit over al de rechtbanken van het gebied in verhouding met hun belang? Ik meen van niet. Hieronder het aantal behandelde beroepen, per rechtbank. Rechtbank 1e aanleg Gent 226, Rechtbank 1e aanleg Brugge 175, Rechtbank Dendermonde 158, Rechtbank van koophandel Gent 93, Rechtbank Oudenaarde 86, Rechtbank Veurne 82, Rechtbank 1e aanleg Kortrijk 64, Rechtbank van koophandel Kortrijk 45, Rechtbank Ieper 43, Rechtbank van koophandel Aalst 41, Rechtbank van koophandel Oostende 35, Rechtbank van koophandel Brugge 31, Rechtbank van koophandel Sint-Niklaas 29.

Het schijnt wel dat men uit deze cijfers besluiten mag dat de beslissingen van sommige kleine rechtbanken relatief meer aangevochten worden dan die van grotere.

Merkwaardig is het gering aantal beroepen van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk (64), minder dan Veurne (82) en Oudenaarde (86).

Het weze hier herhaald dat uit deze cijfers, die zich slechts over twee jaar uitstrekken, geen haastige beoordelingen afgeleid kunnen worden.

E. VEROUGSTRAETE,
Voorzitter in het Hof van Beroep
te Gent

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 10 september 1964.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-verslaggever : M. Polet.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advokaat : Mr. De Bruyn.

Overheidsdaad (onrechtmatige). — Bevoegdheid van de rechter de wettelijkheid van bestuurlijke beslissingen en hun overeenstemming met de voorzichtigheidsregels te beoordelen. — Verplichting van de overheid alleen veilige wegen open te stellen en elk abnormaal gevaar uit de weg te ruimen.

De rechters zijn niet bevoegd om de opportuniteit van de beslissingen van het bestuur te beoordelen; zij kunnen echter wel kennis nemen van de wettelijkheid van zodanige beslissingen en dientengevolge nagaan, of deze in overeenstemming zijn met de voorzichtigheidsregels op de niet-inachtneming waarvan de artt. 1382 en 1383 B.W. sancties stellen. De overheid is verplicht voor het openbaar verkeer alleen zodanige wegen aan te leggen en open te stellen, die voldoende veilig zijn. Met uitzondering van het geval, waarin een vreemde oorzaak, die haar niet kan worden aangerekend, haar verhindert de op haar rustende beveiligingsplicht te vervullen, moet zij door geschikte maatregelen elk abnormaal gevaar uit de weg ruimen.

De Belgische Staat (Minister van Openbare Werken en Wederopbouw) t/ Kokot.

Gelet op het bestreden vonnis, op 14 november 1961 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Doornik, rechtdoende in hoger beroep;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1315, 1349, 1350, 1352, 1382, 1383,, 1384, inzonderheid lid 1, van het Burgerlijk Wetboek, 25 tot 31 en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis eiser voor de schadelijke gevolgen van het ongeval aansprakelijk heeft verklaard, op grond enerzijds dat de Staat de bewaker is van de weg waarop het ongeval zich heeft voorgedaan, dan wanneer aldaar niet verlichte werken een ongeval veroorzaken, zij mogen worden beschouwd als hindernissen die niet kunnen worden voorzien en dat in zodanig geval de Staat vermoed wordt aansprakelijk te zijn, tenzij aangetoond wordt dat alle nuttige voorzorgen waren genomen, wat hier niet het geval is, en anderzijds dat er geen doelmatige aanvullende signalisatie schijnt te hebben bestaan, die onverwijld kon in werking treden om in elke tekortkoming aan de elektrische installatie te voorzien, wat een leemte is waardoor de Staat op grond van artikel 1383 van het Burgerlijk Wetboek ook aansprakelijk wordt,

terwijl, eerste onderdeel, niet verlichte werken op een weg waarvan de Staat de bewaker is, geen «gebrek» van die weg is en dus niet kunnen doen vermoeden dat de Staat voor de ongevallen, door die

staat van zaken veroorzaakt, aansprakelijk is op grond van artikel 1384, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek en dat, hoewel ten gevolge van het gemis van verlichting van werken op een weg onder de bewaring van de Staat, deze aansprakelijk kan worden op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het voornoemde wetboek, die aansprakelijkheid niet kan worden vermoed en niet in aanmerking kan komen dan indien bewezen is dat het gemis van verlichting aan een fout van de Staat te wijten is, wat het bestreden vonnis niet vermeldt (schending van alle in het middel aangehaalde wetsbepalingen);

tweede onderdeel, de beslissing om een aanvullende signalisatie al dan niet op te stellen tot de soevereine beoordelingsmacht van de Staat behoort en door de rechtbanken niet kan worden gecensureerd en in aanmerking worden genomen als een fout van de Staat (schending inzonderheid van de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, 25 tot 31 en 97 van de Grondwet);

derde onderdeel, eiser in de conclusie door hem in hoger beroep regelmatig genomen, heeft staande gehouden dat er op de plaats van het ongeval een elektrische signalisatie van de werken bestond, maar dat deze door een niet geïdentificeerde derde was vernield, en terwijl het bestreden vonnis op deze bewering niet antwoordt en aldus in het onzekere laat of het die als onjuist dan wel als juist maar niet ter zake dienende heeft beschouwd en aldus het toezicht op de wettelijkheid van zijn beschikkend gedeelte verhindert (schending inzonderheid van artikel 97 van de Grondwet);

Over het derde onderdeel:

Overwegende dat uit het bestreden vonnis blijkt dat het bestaan van een werkterrein ten tijde en ter plaatse van het ongeval een vernauwing van de weg ten gevolge had;

Overwegende dat eiser vóór de rechtbank beweerde «dat in de nacht van de feiten de elektrische installatie bestemd om de wegvannauwing aan te geven, door een onbekende beschadigd was geworden»;

Overwegende dat het vonnis er niet alleen op wijst dat «ten gevolge van de vernieling van de eerste twee palen ter afbakening van het werkterrein (waarschijnlijk te wijten aan een weggebruiker), geen enkele lamp meer werkte», maar ook «dat een doelmatige aanvullingssignalisatie onverwijld in werking moest kunnen treden om in elke tekortkoming van de elektrische installatie te voorzien»;

Overwegende dat die redenen een passend antwoord zijn op het door eiser voorgedragen middel; dat de rechter door die redenen op ondubbelzinnige wijze heeft vastgesteld dat de vernieling van de palen met als gevolg het gemis van verlichting waarschijnlijk te wijten was aan een weggebruiker, maar dat deze omstandigheid zonder invloed was op de oplossing van het geschil;

Dat het derde onderdeel van het middel feitelijke grondslag mist;

Over het tweede onderdeel:

Overwegende dat het vonnis vaststelt 1° dat het werkterrein gelegen was langs een uiterst belangrijke en zeer drukke weg; 2° dat het bestuur in de gebeurlijke tekortkomingen van de elektrische installatie had moeten voorzien door een «doelmatige aanvullingsinstallatie»; 3° dat ten tijde van het ongeval de werken sinds verscheidene uren niet verlicht waren; dat de rechter uit die vaststellingen afleidt dat door deze

«tekortkoming de Staat ook aansprakelijk is op grond van artikel 1383 van het Burgerlijk Wetboek»;

Overwegende dat de rechters niet bevoegd zijn om de opportuniteit van de beslissingen van het bestuur te beoordelen, maar dat zij wel kennis kunnen nemen van de wettelijkheid van zodanige beslissingen en dientengevolge nagaan of deze in overeenstemming zijn met de voorzichtigheidsregels op de niet-inachtneming waarvan de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek sancties stellen;

Overwegende dat de overheid verplicht is voor het openbaar verkeer alleen zodanige wegen aan te leggen en open te stellen die voldoende veilig zijn; dat, met uitzondering van het geval waarin een vreemde oorzaak, die haar niet kan worden aangerekend, haar verhindert de op haar rustende beveiligingsplicht te vervullen, zij door geschikte maatregelen elk abnormaal gevaar moet uit de weg ruimen;

Overwegende dat de rechter aldus wettelijk heeft kunnen vaststellen dat in het onderhavige geval de maatregelen die het bestuur had genomen om een abnormaal gevaar uit de weg te ruimen, onvoldoende waren en wettelijk heeft kunnen beslissen dat eiser die verzuimd had andere maatregelen te nemen, aansprakelijk was voor de schade die het gevolg was van deze nalatigheid;

Dat het tweede onderdeel van het middel wettelijke grondslag mist;

Over het eerste onderdeel:

Overwegende dat dit onderdeel van het middel kritiek oefent op de redenen van het vonnis volgens welke de aansprakelijkheid van eiser vermoed werd, omdat de weg onder zijn bewaking stond, en de niet-verlichte werken moesten worden beschouwd als hindernissen die niet konden worden voorzien;

Overwegende dat, al was deze grief gegrond, de bestreden beslissing wettelijk verantwoord zou blijven door de overige vaststellingen en overwegingen van het vonnis die in het antwoord op het tweede onderdeel zijn onderzocht;

Dat het eerste onderdeel van het middel dus niet-ontvankelijk is wegens gemis aan belang;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiser in de kosten.

NOOT: Zie Cassatie 7 maart 1963, R.W. 1963/64, 1115 en de conclusies van Advocaat-generaal Ganshof van der Meersch voor dit arrest, Pas. 1963, I, 745 v.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 11 juni 1964.

Voorzitter: M. Vandermeersch.

Raadsheer-verslaggever: M. Polet.

Eerste advocaat-generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Advocaten: Mrs. Simont en Pirson.

Vonnissen en arresten. — Arbeidsongevallen op de weg van en naar het werk. — Verzuim van de rechter te stellen, dat de onderbreking van de weg door overmacht of door een wettige oorzaak verantwoord was.

Een vonnis, dat er zich toe beperkt te stellen, dat het gebruik van de tijd van het slachtoffer van 12 tot 13.10 u. (na het verlaten van de fabriek bezoek aan

een herberg waar enkele glazen bier gedronken werden; na het vertrek uit de herberg wordt het slachtoffer enkele honderden meters verder gedood) als normaal en dat de feiten niet tot gevolg hebben, dat het afgelegde traject als abnormaal moet worden beschouwd, is niet wettelijk met redenen omkleed. Uit deze overwegingen volgt niet dat in het onderhavig geval de onderbreking van de weg door overmacht of door een wettige oorzaak verantwoord was.

« Les Industries Textiles Réunies » t./ Defrennes.

Gelet op het bestreden vonnis, op 15 december 1962 gewezen door de Correctionele Rechtbank te Kortrijk, rechtdoende in hoger beroep;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1, 2, 3, 9 en 19 van de wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 28 september 1931 en gewijzigd bij de wet van 10 juli 1951 (artikelen 1, 2 en 10), 1, 2 van de besluitwet van 13 december 1945 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit ongevallen die zich op de weg naar of van het werk voordoen, verlengd bij artikel 12 van de wet van 10 juli 1951 tot wijziging van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen en 97 van de Grondwet,

doordat, hoewel het vaststaat dat wijlen Victor Roussel zich te 12 uur bij het verlaten van de fabriek met twee werkmakkers naar het naburige café begaf, waar hij onder het drinken van drie, vier glazen bier tot 13.10 uur bleef, het bestreden vonnis, dat de beslissing waarvan beroep bevestigt, voor recht zegt dat wijlen Victor Roussel op 14 januari 1961 door een ongeval getroffen werd toen hij zich op de weg naar en van het werk bevond en diens gevolgde de eiseres veroordeelt om de gevolgen van dit ongeval te vergoeden overeenkomstig de arbeidsongevallenwet en deze beslissing steunt op de overweging dat het ongeval zich in de loop van het normale traject zou hebben voorgedaan, «dat het gebruik van de tijd van de getroffene van 12 uur tot 13 uur 10 als normaal moet worden beschouwd» en de feiten «niet ten gevolge hebben dat de weg van de fabriek naar de woning van de arbeider moet worden beschouwd als zijnde op abnormale wijze afgelegd»,

terwijl het abnormaal karakter van het traject inzonderheid wat de tijd betreft, concreet moet worden beoordeeld met inachtneming van de feitelijke omstandigheden die zich op de dag van het ongeval voordoen; dat weliswaar het normale traject niet noodzakelijk het rechtstreeks traject is, maar dat het traject niet meer normaal is wanneer de arbeider het uit eigen beweging door een onwettige onderbreking verlengt; dat op de stelling van eiseres die de wettigheid betwist van de onderbreking van het traject door wijlen Victor Roussel gedurende een uur ongeveer om in een café te gaan drinken, het bestreden vonnis niet aanvoert dat de bedoelde onderbreking wettig is geweest, maar steunt op de niet ter zake dienende overweging dat het gebruik van de tijd van de getroffene als normaal moet worden beschouwd; dat derhalve door zijn beslissing dat het bedoelde ongeval zich heeft voorgedaan op de weg van het werk, het bestreden vonnis het wettelijk begrip van een ongeval op de weg naar en van het werk heeft miskend en doordat het de wettigheid van de onderbreking van dit traject niet heeft vastgesteld hoewel het dit traject als normaal beschouwt, het bestreden vonnis niet wettelijk met redenen omkleed is:

Overwegende dat de rechtsvordering van verweerster

berust op de artikelen 1 en 2 van de besluitwet van 13 december 1945 betreffende de schadevergoeding voor ongevallen op de weg naar en van het werk;

Overwegende dat eiseres betwistte dat het ongeval zich had voorgedaan op de weg naar of van het werk;

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden vonnis blijkt dat op de dag van de feiten de echtgenoot van verweerster te 12 uur de fabriek verliet; dat hij zich naar een café nabij de fabriek begaf zoals hij 's zaterdags gewoon was en er tot ongeveer 13 uur bleef; dat hij alvorens uit het café weg te gaan drie of vier glazen bier dronk en ten slotte dat het ongeval, dat zijn dood ten gevolge heeft gehad, zich enkele honderden meters verder heeft voorgedaan;

Overwegende dat de rechtbank zich ertoe beperkt te stellen dat het gebruik van de tijd van de getroffene van 's middags tot 13 uur 10 als normaal moet worden beschouwd en dat de feiten niet tot gevolg hebben dat het afgelegde traject als abnormaal moet worden beschouwd;

Overwegende dat uit deze overwegingen niet volgt dat in het onderhavige geval de onderbreking van het traject verantwoord was door overmacht of door een wettige oorzaak;

Dat aldus de redenen van het vonnis de bestreden beslissing niet wettelijk rechtvaardigen;

Dat het middel dus gegrond is;

Overwegende dat ingevolge het enige artikel van de wet van 20 maart 1948 de kosten ten laste van eiseres moet worden gebracht;

Om die redenen,

Vernietigt het bestreden vonnis;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt eiseres in de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Doornik, rechtdoende in hoger beroep.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 30 juni 1964.

Voorzitter: M. Mast.

Raadsheren: M.M. Mees en Adriaens.

Substituut-auditeur-generaal: M. Vander Stichele.

Raad van State. — Geschil nietigverklaring. — Appreciatiebevoegdheid. — Onderwijs. — Gebruik. — Prioriteit. — Memorie van wederantwoord.

Het komt de Raad van State enkel toe uitspraak te doen over de wettelijkheid van een aanstelling en het staat hem niet de verdiensten van de kandidaten af te wegen.

De miskenning van de inzake aanstelling gevolgde praktijk of traditie kan niet als een onwettelijkheid worden beschouwd.

Krachtens het K.B. van 16 dec. 1924 is de wet van 3 augustus 1919-27 mei 1947 niet toepasselijk op de onderwijsfuncties.

Het middel van machtsafwending, dat voor het eerst in de memorie van wederantwoord werd ingeroepen, is slechts ontvankelijk zo het steunt op gegevens die de verzoeker eerst door de mededeling van het administratief dossier kon kennen.

Dehairs t/ Belgische Staat (Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur).

Arrest nr. 10.764.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de beslissing dd. 29 oktober 1962 waarbij de Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur Victor Schlusmans, licentiaat in de opvoedkunde, aanstelt tot permanent waarnemend directeur der rijksnormaalschool te Hasselt;

Overwegende dat de directeur van de rijksnormaalschool te Hasselt op 18 mei 1961 werd belast met een opdracht aan het kabinet van de Minister van Nationale Opvoeding en Cultuur; dat zijn ambt van directeur tijdelijk waargenomen werd door Victor Schlusmans, leraar opvoedkunde aan die scholen; dat de directeur van de rijksnormaalscholen daarna bij koninklijk besluit van 18 juli 1962 werd benoemd tot inspecteur middelbaar en normaal onderwijs; dat bij omzendbrief van 28 augustus 1962 een oproep tot de kandidaten werd gedaan; dat verzoeker, doctor in de opvoedkunde, zich kandidaat stelde voor het te begeven ambt; dat de inspectiedienst op 9 oktober 1962 de kandidatuur van V. Schlusmans voorstelde; dat hierop het bestreden besluit werd genomen;

Overwegende dat verzoeker die betoogt dat hij geaggregeerd leraar en doctor in de opvoedkundige wetenschappen is en dat hij als «buitengewoon knap» is aangemerkt, doet gelden dat de loopbaan van V. Schlusmans in het onderwijs slechts negen jaar bedroeg, dat hij maar les gaf in een lagere of middelbare school, «dat de bestreden aanstelling niet met de »traditie strookt wijl V. Schlusmans noch de oudste »leraar was, noch het meeste dienstjaren telde en het »niet de gewoonte is dat een leraar tot directeur wordt »aangesteld aan een instelling waar hij als leraar les »gaf»; dat verzoeker beweert dat de Minister noch met de prioriteitsrechten, noch met de meerwaarde van de diploma's noch met de anciënniteit heeft rekening gehouden; dat hij aanvoert dat het bestreden besluit door een politiek oogmerk is ingegeven;

Overwegende dat het de Raad van State terzake enkel toekomt uitspraak te doen over de wettelijkheid van de bestreden aanstelling; dat het hem niet staat de verdiensten van verzoeker tegen die van V. Schlusmans af te wegen; dat de beweerdte miskenning van de inzake aanstelling gevolgde praktijk of traditie niet als een onwettelijkheid kan worden beschouwd; dat in zover verzoeker met de beweerdte miskenning van de prioriteitsrechten de schending aanklaagt van de wet van 3 augustus 1919 - 27 mei 1947, een op die grond steunend middel niet in aanmerking kan worden genomen daar die wetten krachtens het koninklijk besluit van 16 december 1924 op de onderwijsfuncties niet toepasselijk zijn; dat de beweerdte machtsafwending voor het eerst in de memorie van wederantwoord wordt ingeroepen; dat niet blijkt dat verzoeker dit middel steunt op gegevens die hij eerst door de mededeling van het dossier kon kennen; dat het middel niet ontvankelijk is;

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 2 februari 1965.

Voorzitter : M. Morel de Westgaver.
Raadsheren : M.M. De Groote en Noest.
Advocaat-generaal : M. De Geest.
Advocaat : Mr. Van den Broele.

Onwettige uitoefening van de geneeskunde. — Chiropractor. — Vrijspraak.

De chiropraxie, die in de Belgische universiteiten niet wordt gedoceerd, is een paramedical wetenschap waarvan de uitoefening door een niet-geneesheer niet vatbaar is voor strafsancities.

Wanneer een persoon, die geen gediplomeerd geneesheer is, één enkele maal een inwendig gynecologisch onderzoek uitvoert, is dit feit niet strafbaar, daar er slechts inbreuk bestaat op art. 18 der wet van 12 maart 1818, wanneer gewoonlijk een geneeskundige praxis wordt uitgeoefend. Te dien einde moeten in de regel ten minste drie afzonderlijke feiten geschied zijn.

P.M. t./ D.

Verdacht van te Brugge op verscheidene stonden in een niet verjaarde periode begrepen tussen 25 november 1960 en 14 januari 1964;

Bij inbreuk op art. 18 van de wet van 12.3.1818, zoals gewijzigd bij de wet van 18.7.1946 houdende regeling van alles wat betreft de uitoefening van de verschillende takken der geneeskunde en art. 1 van de wet van 27.3.1853, houdende verklaring van art. 18 12.3.1818, zijnde onbevoegd persoon, gewoonlijk enige tak der geneeskunde hoe ook genaamd, uitgeoefend te hebben nl. zieken ondertast of onderzocht te hebben, middelen gegeven of voorgeschreven te hebben om zekere ziekte te genezen, de wijze aangeduid te hebben om deze te gebruiken, hetzij dat hij met een doelwit van winstzucht of liefdadigheid handelde, hetzij dat hij al of niet de titel van dokter aangenomen had;

Schuldig verklaard aan het feit hem ten laste gelegd werd verdachte op tegenspraak veroordeeld tot een geldboete van vijf en twintig gulden of drie en vijftig frank × 20 of duizend zestig frank of een vervangende gevangenisstraf van vijftien dagen, werd verwezen in de kosten begroot in het geheel op 1240 fr.

Werden verbeurd verklaard de inbeslaggenomen overtuigingstukken welke gediend hebben tot het plegen van het misdrijf en eigendom zijn van de veroordeelde en voortkomen uit het misdrijf.

Overwegende dat door het onderzoek en de behandeling der zaak voor het Hof de telastelegging in hoofde van de beklagde niet meer ten genoegen van rechte bewezen is gebleven;

Overwegende dat beklagde houder is van het diploma van chiropractor afgeleverd door de Universiteit van Davenport U.S.A. in 1923;

Dat hij sindsdien ononderbroken zijn beroep van masseerder uitoefent op patiënten aangedaan van rheuma, sciatica, lëndenschot (lumbago);

Dat hij deze klanten behandelt door middel van massages van rug en de wervelzuil;

Dat alle klanten, welke door de gerechtelijke politie tijdens het onderzoek werden gehoord, eensluidend verklaren dat betichte zijn behandeling steeds beperkte tot massages en hun nooit geneesmiddelen noch kruiden voorschreef, zich niet liet doorgaan als geneesheer, nooit enig onderzoek verrichtte op inwendige organen,

noch diagnose stelde nopens de oorsprong van de kwaal of haar behandeling; dat beklaagde ten slotte geen attesten afleverde noch formulieren voor de mutualiteiten;

Dat het enige geval, waarin beklaagde een inwendige gynecologisch onderzoek uitvoerde, betreft de patiënte F.L.; ...M., (st 25);

Dat dit één — enig occasioneel geval uitmaakt, in onderhavig dossier;

Overwegende dat er dan maar inbreuk op art. 18 W 12.3.1818 bestaat indien er een gewoonlijke geneeskundige praxis wordt uitgeoefend;

dat hiervoer in de regel minstens drie afzonderlijke feiten moeten voorhanden zijn (R.P.D.B. V° art de guérir nr. 208);

Dat deze voorwaarde derhalve ter zake niet voorhanden is;

Overwegende bovendien dat bezwaarlijk van het uitoefenen van een tak van de geneeskunde kan sprake zijn waar het vaststaat dat de chiropraxie als dusdanig in de Belgische Universiteiten niet wordt gedoceerd, zodat ze een paramedical wetenschap uitmaakt waarvan de uitoefening door een niet-geneesheer niet vatbaar is voor strafsancities;

Dat het feit, dat beklaagde in de loop van 1955 in het geval van een zekere ST... zou bediend hebben van een radiographische plaat van Dr. Del..., afgezien hiervan dat de eventuele inbreuk thans verjaard voorkomt, hem niet ten euvel kan geduid worden, waar het blijkt dat deze röntgenplaat enkel diende om hem toe te laten de aard van de kwaal te localiseren (st 36);

Om deze redenen :

Gelet op art. 24 der wet van 15 juni 1935;

Het Hof, wijzende op tegenspraak;

Ontvangt de beroepen en erover beslissend;

Doet het bestreden vonnis teniet en opnieuw wijzende;

Ontslaat de beklaagde van de rechtsvervolgung zonder kosten;

Laat de kosten gevallen in beide instanties aan de zijde van het Openbaar Ministerie ten laste van de Staat;

Beveelt de teruggave der aangeslagen overtuigingsstukken aan de rechtmatige eigenaar.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kamer. — 8 januari 1965.

Voorzitter : M. Ulrix.

Raadsheren : M.M. Alsteens en Vermeire.

O.M. : M. Odeurs, substituut advocaat-generaal.

Advocaat : Mr. W. Driessen-Marx.

**Assisen (Hof van). — Boek strijdig met de goede zeden.
— Bevoegdheid van het Hof van Assisen.**

De onzedelijkheid van een geschrift blijkt slechts uit de gedachten die er in uitgedrukt worden; om het bestaan van een misdrijf in een geschrift vast te stellen moet de morele strekking van het geschrift en van de daardoor in de maatschappij verwekte invloed worden beoordeeld. Deze beoordeling is door de Grondwet aan de jury opgedragen.

De verkoop van een onzedelijk geschrift is een daad van verspreiding en de uitstalling ervan een poging tot verspreiding; beide misdrijven moeten eveneens aan het oordeel van het Hof van Assisen onderworpen worden.

O.M. t./ Cuypers.

Beticht van te Genk in de loop van augustus of september 1963 : met de goede zeden strijdige liederen, schotschriften of andere geschriften gedrukt of niet gedrukt, beelden of prenten uitgestald, verkocht of verspreid te hebben.

Gezien door het Hof het vonnis waartegen beroep is, gewezen de negende juni 1964 door de Correctionele Rechtbank te Tongeren. Kamer van drie Rechters, dat statuerende op tegenspraak,

— de beide betichten vrij spreekt, zonder kosten,

— de kosten der openbare vordering ten laste legt van de Staat.

Gezien het beroep tegen het vonnis opgemaakt;

Overwegende dat het hoger beroep van het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig tegen voormeld vonnis ingediend werd; dat het ontvankelijk is;

Overwegende dat beide beklaagden vóór het Hof besluiten dat het geïncrimineerd misdrijf, gebeurd bij middel van een geschrift, als een persmisdrijf dient beschouwd, hetwelk tot de uitsluitelijke bevoegdheid van de jury behoort;

dat daarenboven de vordering van het Openbaar Ministerie tegen hen niet ontvankelijk is en zij tevens de tegen hen ten laste gestelde feiten betwisten;

Overwegende dat het uit de elementen van de strafbundel en ingevolge het vóór het Hof gevoerd openbaar onderzoek vaststaat dat beide beklaagden, in hun winkel, een boek uitgestald en verkocht hebben, namelijk een roman getiteld « Oosterse Liefde », dewelke strijdig zou zijn met de goede zeden;

Overwegend dat de onzedelijkheid van een geschrift slechts blijkt uit de gedachten die erin uitgedrukt worden; dat om het bestaan van een misdrijf in een geschrift vast te stellen men dient over te gaan tot de beoordeling van de morele draagwijdte van kwestieus geschrift en van de invloed die het in de maatschappij zal verwekken; dat zulkdanige beoordeling door de Grondwet voorbehouden wordt aan de jury die als de ware vertegenwoordiger van de openbare mening, door de Grondwet, beschouwd wordt (Verbreking 12-5-1930. Pas.1930.I. 211);

Overwegende dat, ter zake, de verkoop van onzedelijke geschriften een daad van verspreiding van deze geschriften uitmaakt, terwijl de uitstalling ervan een poging van verspreiding is, beide misdrijven eveneens aan de bevoegdheid van het Hof van Assisen onderworpen (arrest van Verbreking hoger aangeduid);

Overwegende dat, dienvolgens, het Hof van Beroep enkel kan vaststellen dat de Correctionele Rechtbank vóór dewelke de huidige vervolging aanhangig gemaakt werd, onbevoegd was ervan kennis te nemen;

Om deze redenen :

Het Hof, zetelende in openbare zitting en uitspraak doende op tegenspraak;

Gelet op artikelen 98 van de Grondwet en 24 der Wet van 15 juni 1935;

Ontvangt het hoger beroep;

Doet het bestreden vonnis te niet;

Zegt voor recht dat de eerst Rechter en, bijgevolg, eveneens het Hof van Beroep, zonder bevoegdheid zijn om de besproken rechtsvervolgung te beoordelen;

Zendt de zaak naar de Heer Prokureur-Generaal om te handelen als naar rechte;

Legt de gerechtskosten in de beide aanleggen, ten laste van de Staat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

12e Kamer. — 22 december 1964.

Voorzitter : M. Henaux.

Rechters : M.M. Acheroy en Thiry.

Advocaten : Mrs. Van Werveke loco Verhaegen en
E. De Bock.

Arbeidsongevallen op de weg van en naar het werk. — Staking waardoor een arbeider verhinderd wordt zijn werk aan te vangen. — Een tijdens de normale terugweg gebeurd ongeval is een arbeidsongeval op de weg van het werk.

Een arbeider wordt door stakers verhinderd zijn werk aan te vangen; op de normale terugweg naar huis wordt hij het slachtoffer van een ongeval. De stelling, dat door de staking het arbeidscontract geschorst wordt met het gevolg, dat er geen weg van of naar het werk nog bestaat, is in de onderhavige zaak niet juist. Een schorsing van de arbeidsovereenkomst door staking moet op redelijke wijze worden geïnterpreteerd, rekening gehouden met de omstandigheden. Een vooropzegging tot staking is geen staking; zij wordt niet noodzakelijk door staking gevolgd. Het uitbreken van staking heeft niet noodzakelijk het stilleggen van het werk tot gevolg, zodat het aannemelijk is, dat een niet stakende arbeider zich naar zijn werk begeeft. Wordt hij in de onmogelijkheid gesteld om zijn verplichting tot werken uit te voeren, dan is het deze verplichting die geschorst wordt.

N.V. La Royale Belge t./ Balcaen.

Herzien de procesakten en namelijk :

1. de uitgifte van het vonnis op tegenspraak geveld d.d. 25 juni 1964 door de Vrederechter van het kanton te Vilvoorde, vonnis waarvan geen akte van betekening overgelegd wordt;

2. de akte van beroep ingesteld op 24-7-1964 door exploit van gerechtsdeurwaarder J. Dansard, verblijvende te Elsene;

Gehoord partijen in hun middelen en gezien hun besluiten;

Overwegende dat het beroep, regelmatig naar vorm en binnen de wettelijke termijn ingediend, ontvankelijk is en dat zijn ontvankelijkheid overigens niet betwist wordt;

Overwegende dat de oorspronkelijke vordering, ingediend door huidige geïntimeerde, er toe strekte te horen te zeggen voor recht dat geïntimeerde het slachtoffer is geweest van een arbeidsongeval op de weg van het werk en, ten subsidiaire titel, een deskundige te horen benoemen met de opdracht de toestand van het slachtoffer te onderzoeken om de opgelopen werkonbevoegdheid te ramen;

Overwegende dat de eerste rechter voor recht gezegd heeft dat geïntimeerde op 28.2.1963 het slachtoffer werd van een ongeval op de weg van het werk en, alvorens ten gronde recht te doen de heer J. Cocriamont als deskundige aangesteld heeft;

Overwegende dat appellante dit vonnis critiqueert en staande houdt dat het kwestieuze ongeval geen arbeidsongeval op de weg van of naar het werk uitmaakt;

Overwegende dat uit de debatten blijkt dat geïntimeerde zich op 28 februari 1963 naar zijn werkgeefster, de N.V. « La Mondiale », gelegen te Vilvoorde, Schaarbeeklaan, 55, begaf waar hij behoorde tot de ploeg die van 14 uur tot 22 uur te werk stond;

Dat die dag een staking plaats had en dat geïntimeerd, na enkele minuten, met de mensen gepraat te hebben, naar huis terugkeerde daar hij zijn werk niet kon aanvatten;

Overwegende dat geïntimeerde, die per fiets naar huis reed, rond 14 uur 15, gevonden werd door Dr. Anciaux, geneesheer te Machelen, liggend naast zijn fiets in de Vilvoordelaan te Machelen, ter hoogte van de « Pellenberg »; dat geïntimeerde te Machelen, Leuvensesteenweg, 77, woonachtig is;

Overwegende dat er geen betwisting bestaat tussen partijen over deze punten en dat het aangenomen wordt dat geïntimeerde op de normale weg naar het werk, wat de plaats en het uur aangaat, gevonden werd en dat hij aldaar het slachtoffer van een ongeval werd;

Overwegende dat appellante de verdere overwegingen van de eerste rechter nopens de feitelijke omstandigheden van de zaak betwist, o.a. wanneer hij gwaagt van de staking die in de metaalnijverheid uitgebroken was, van de stakingspost en van de pogingen van geïntimeerde om het werk aan te vatten en dat appellante aanvoert dat dergelijke versie der feiten door geen der bestanddelen van de zaak bevestigd wordt;

Dat appellante haar zienswijze als volgt uiteenzet :

1. geïntimeerde wist dat een staking op 28.2.1963 plaats had daar de voorafgaande stakingsaanzeggingsproceduur toegepast werd (men zie de dagvaarding);

2. de staking stelt geen einde aan de arbeidsovereenkomst; tijdelijk is deze geschorst;

3. de weg van en naar het werk maakt integrerend deel uit van het uitvoeren van het arbeidskontraat;

4. het schorsen van het arbeidskontraat heeft voor gevolg dat er geen weg van of naar het werk nog bestaat;

5. geïntimeerde, die op de hoogte was van de staking, moest bijgevolg weten dat er geen werk uitgevoerd werd noch diende uitgevoerd te worden en er dus geen sprake kan zijn van arbeidsongeval op de weg van het werk.

Overwegende dat indien geïntimeerde wist dat op 28.2.1963 een stakingsdag voorzien was het toch niet bewezen is dat hij zeker was dat de fabriek op die dag gesloten zou zijn; dat, te meer niets bewijst dat hij zou verplicht zijn aan de staking deel te nemen;

dat alhoewel de staking de uitvoering van het arbeidskontraat schorst, het nochtans er op aan komt op een redelijke wijze de omvang van de schorsing te begrijpen en niet uit het oog te verliezen dat de wetgever, in bepaalde gevallen, voorzien heeft dat ondanks het ontstaan van een staking, zekere sociale voordelen, die hun oorsprong of hun bestaan putten uit een arbeidsovereenkomst, toch blijven voortbestaan (men denke aan de werklozenvergoedingen, de kindertoelagen, de feestdagen met betaalde lonen, wat de arbeidsongevallen betreft, de berekeningen van het basisloon geregeld door artikel 6 alinea 9 der samengeordende wetten;

Overwegende dat, in het huidig geval, de bedoelde schorsing op menselijke manier dient geïnterpreteerd te worden, rekening houdend met de omstandigheden;

Overwegende ten andere, dat een vooropzeg tot staking geen staking is; dat een vooropzeg niet altijd gevolgd wordt door een staking en dat het uitbreken van de staking niet noodzakelijk onmiddellijk het stilleggen van het werk meesleept, zodat het aanneembaar is dat een werkmans die niet staakt (zoals geïntimeerde) zich naar zijn werk zou begeven hebben;

Overwegende dat appellante niet betwist dat geïntimeerde op 28.2.1963 zich naar zijn werkplaats begaf op het normaal uur van het begin van zijn werk;

dat door kwestieuze staking, geïntimeerde in de on-

mogelijkheid gesteld werd te werken, en daardoor zijn verplichting om te werken niet heeft kunnen uitvoeren, dat het dus de verplichting is die geschorst werd;

dat inderdaad uit de overgelegde briefwisseling blijkt dat geïntimeerde na gepraat te hebben met de stakers, naar huis vertrok; dat het hoofd van het personeel van de fabriek in een brief aan appellante dd. 10.12.1963 de door hem bekomen inlichtingen over deze feiten meedeelt en alhoewel hij de voorwaardelijke wijze hanteert, (...il semble qu'il y aurait eu un piquet de grève... il aurait parlementé... et aurait été victime) toch eindigt met de slotbemerking dat twee leden van de stakingspost, die deel uitmaken van het personeel, daarover formeel zijn;

dat dit schrijven en de andere feiten, waarover partijen het eens zijn, een geheel uitmaken van gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens die de rechtbank aanneemt om te constateren dat geïntimeerde het slachtoffer werd van een ongeval de 28.2.1963, op de weg van de fabriek nadat hij belemmerd werd zijn werk te presteren;

Overwegende dat indien men de stelling van appellante bijtreedt en met haar aanneemt dat de weg van en naar het werk integrerend deel uitmaakt van het uitvoeren van de arbeidsovereenkomst men onmiddellijk besluiten mag dat geïntimeerde op het ogenblik der feiten zijn kontrakt uitvoerde daar hij op de weg van het werk was toen het ongeval plaatsgreep;

Overwegende dat, zoals hierboven uiteengezet geïntimeerde kon verwachten dat het werk mogelijk was en dat hij de normale inspanning gedaan heeft om zijn werkplaats te vervoegen en zodoende hij zijn kontrakt uitvoerde;

dat bijgevolg, geïntimeerde op het ogenblik van het ongeval slachtoffer is geweest van een arbeidsongeval op de weg van het werk, waarvan maar de verplichting om te werken geschorst werd tegen zijn wil;

dat het beroep niet gegrond is;

Om deze redenen :

De Rechtbank zetelende in beroep en rechtdoende op tegenspraak;

Gelet op artikels 1, 3, 40, 41 van de wet van 15 juni 1935;

Alle andere besluiten als ongegrond verwerpende;
Verklaart het beroep ontvankelijk doch ongegrond;
Bevestigt het bestreden vonnis;
Veroordeelt appellante tot de kosten van het beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 11 januari 1965.

Voorzitter : M. Ceulemans.

Rechters : M.M. Majeau en Massa.

Advocaten : Mrs. L. Schöller en J. Mertens de Wilmars.

Huurovereenkomst. — Beding dat de huurder in geval van verkoop uit het gehuurde wordt gezet. — Recht op schadeloosstelling. — Toepasselijkheid van het artikel 1747 B.W.

De opsomming van de verhuurde goederen die men in het artikel 1744 B.W. aantreft, is niet beperkend.

Het onderscheid dat in de artikelen van het burgerlijk wetboek tussen de verschillende soorten goederen wordt gemaakt, heeft betrekking op de wijze waarop de vergoeding waarop artikel 1744 recht geeft, zal berekend worden en niet op de vraag of de

aangehaalde soorten goederen al dan niet onder toepassing van het artikel 1744 vallen.

De vergoeding ex artikel 1747 B.W. is ook verschuldigd in geval van opzegging van gronden die als werf worden gebezigd.

N.V. Scaldia t./ P.V.B.A. Autopark Diesel.

Overwegende dat de inleidende eis van huidige appellante strekte tot ontruiming van gronden, gelegen te Wilrijk, welke beroepene in huur had genomen vóór dat appellante er eigenares van werd; dat beroepene op grond van artikel 1744 en volgende van het burgerlijk wetboek een tegeneis gesteld had in betaling van de vergoedingen voorzien door diezelfde artikelen;

Overwegende dat de eerste rechter de opzeg geldig en de wedereis ontvankelijk verklaarde; dat hij vooreerst verder recht te doen over de grond van beide eisen, de heer Jonkergouw als deskundige aanstelde om de schade te ramen die beroepene zou ondergaan ingevolge de gedwongen en voortijdige ontruiming;

dat in afwachting de uitwerking van de opzegging geschorst bleef;

Overwegende dat beroepene de middelen van onontvankelijkheid gezocht in de wet van 30 april 1951 ofwel in de hypotheaire wet, niet meer voortbrengt en de strijdvrage beperkt blijft omtrent de al of niet toepasselijkheid van art. 1747 van het burgerlijk wetboek en van het zogenaamde retentierecht van art. 1749 B.W.;

Overwegende dat appellante dienaangaande voorhoudt dat art. 1747 B.W. moet beperkt blijven tot « werkhuizen, fabrieken of andere inrichtingen (établissements) die grote voorschotten vereisen »; dat de inrichting van beroepene voorzeker niet valt onder deze termen daar het om een naakte grond zou gaan die als parkeerterrein verhuurd werd;

Overwegende dat uit de gegevens van de bundels en inzonderheid uit een verslag Petré inzake onteigening blijkt dat het bedrijf van beroepene niet uit een « parking » in de enge zin bestaat maar wel hoofdzakelijk uit de handel in tweedehands vrachtwagens en slechts voor het allerkleinste deel uit heropmaken of afbraak ervan; dat dus geen werkelijke industriële inrichting in de volle zin van het woord bestaat;

Overwegende dat het nodig is, voor het juiste begrip van de bedoelingen en draagwijdte van art. 1747 B.W. terug te grijpen naar het verleden en de oorsprong van die wetsbepaling;

Overwegende dat het dadelijk opvalt dat de bewoordingen ervan onadekwaat geworden zijn aan de evolutie van de techniek en de terminologie; dat het dan ook niet gepast is te zeer te hechten aan de letterlijke zin der woorden, maar dat gezocht moet worden naar de bedoelingen van de wetgever om deze toe te passen op de geëvolueerde toestanden; dat het vanzelf spreekt dat de wetgever van 1804 nooit heeft kunnen denken aan het soort bedrijf zoals het thans onderzochte;

Overwegende dat nochtans toen reeds de aandacht ging naar de toepasselijkheid op « les chantiers » welk woord, naar blijkt uit Baudry XX, nr. 1323, niet uitsluitend gebruikt werd voor scheepswerven, maar wel voor « werven » in het algemeen, vermits men aanvaardde dat voor zulke inrichting geen grote investeringen nodig waren;

Overwegende dat het anderzijds vaststaat dat het verhuurde geen naakte grond gebleven is en de huurster er toch zekere investeringen in gedaan heeft (ophoging, verharding, afsluiting) zelfs al behield dit, omwille van de aard van het bedrijf, een rudimentaire vorm;

Overwegende dat trouwens de opsomming van verhuurde goederen aangetroffen in art. 1744 B.W. en volgende, niet op beperkende wijze gedaan is, maar integendeel moet aanvaard worden dat de bepaling van art. 1744 toepasselijk is op alle verhuringen hoege-naamd, zelfs van roerende voorwerpen (Baudry XX, 1322 en 1323);

Overwegende dat het onderscheid dat aangetroffen wordt in de artikels die op 1744 volgen, betrekking heeft op de verschillende wijzen waarop de vergoeding moet berekend worden, en niet op de vraag of de aangehaalde soorten goederen al dan niet onder toepassing van het principe van art. 1744 vallen;

Overwegende dat de werkelijke twijfel dan ook slechts bestaat omtrent het punt of de werven, waarin de investeringen niet zó aanzienlijk zijn, de tussenkomst van een deskundige onvermijdelijk maken.

Overwegende dat de oplossing die theoretisch hieraan gegeven moet worden, terzake onverschillig is omdat de rechtbank van mening is dat, gezien de speciale aard van het bedrijf en de aard van de uitgevoerde werken en de afwezigheid van boekhoudkundige gegevens, een beroep op de deskundige onvermijdelijk maken;

Overwegende dat de oplossing die theoretisch hieraan gegeven moet worden, terzake onverschillig is omdat de rechtbank van mening is dat, gezien de speciale aard van het bedrijf en de aard van de uitgevoerde werken en de afwezigheid van boekhoudkundige gegevens, een beroep op de deskundige onvermijdelijk is;

Overwegende dat de Rechtbank het nochtans nuttig oordeelt te beklemtonen dat de deskundige de hem toevertrouwde zending zal moeten regelen o.a. met inachtname van bepalingen en geest van de huurakte en inzonderheid van art. 4 en 5, waarvan het eerste een respijt van minstens 15 maanden geeft en het tweede voorziet dat de kosten van investering bij het normaal verloop der verhuring onverhaalbaar zouden geworden zijn;

Overwegende dat de opwerping dat appellante geen regelmatige administratieve machtiging zou bekomen hebben om haar hinderlijk bedrijf uit te oefenen, niets kan afdoen aan verplichtingen van partijen wederzijds, gesteund op hun onderlinge overeenkomst of het burgerlijk recht;

Overwegende dat art. 1749 B.W. een waarborg in het leven roept in voordeel van de huurder, wiens gevolg is, of de term retentierecht geëigend is of niet (De Page IV. 776,C), dat het bezit van het gehuurde hem niet zal kunnen ontnomen worden vooraleer de vergoeding hem uitgekeerd is;

Overwegende dat deze bepaling gebiedend is en een consignatie niet voldoet aan de gestelde vereisten;

Om deze redenen:

De rechtbank, rechtdoende tegensprekelijk in graad van hoger beroep, na erover beraadslaagd te hebben alle andere en strijdige besluiten verwerpend;

Verklaart het beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Wijst appellante ervan af. Bevestigt het vonnis waartegen beroep in al zijn beschikkingen, en legt de kosten ten laste van appellante.

— NOOT: zie ook Rép. Dalloz T. XXX (1853) v° Louage nr. 514. — Guillouard: Traité du contrat de louage t. I blz. 396.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

Kortgeding. — 20 januari 1965.

Voorzitter: M. Kesteloot.

Advocaten: Mrs. F. Van den Broele en Claes.

Kortgeding. — Bevoegdheid van de rechter in kortgeding de tenuitvoerlegging van een krachtens artikel 221 B.W. gegeven beschikking te verhinderen. — Vereisten. — Geen bevoegdheid om tot schadevergoeding wegens de niet nakoming van een opgelegd verbod te veroordelen.

De rechter in kortgeding is bij uitzondering en wegens een nieuwe omstandigheid bevoegd om de tenuitvoerlegging van een op grond van art. 221 B.W. door de voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg gewezen beschikking te verhinderen. Als nieuwe omstandigheid geldt de indiening van een verzoekschrift tot scheiding van tafel en bed; vanaf dat ogenblik is de op grond van art. 221 B.W. gegeven beschikking overigens niet meer uitvoerbaar, met uitzondering van de krachtens art. 218 B.W. verleende delegatie.

De rechter in kortgeding is niet bevoegd om een partij, die geen gevolg geeft aan een haar opgelegd verbod, tot schadevergoeding te veroordelen.

Tamsin t./ Herman.

Overwegende dat, bij bevelschrift van 25 juli 1964, de voorzitter van deze rechtbank, op grond van art. 221 B.W.B., eiseres machtigde om afzonderlijk te verblijven, haar tot gebruik bepaalde meubelen toeeweet, doch haar ook bevel gaf de andere meubelen en voorwerpen van de huwgemeenschap bij verweerder terug te brengen;

dat de geldigheidsduur van dit bevelschrift op zes maanden werd bepaald;

Overwegende dat verweerder, bij eksploit van gerechtsdeurwaarder Aloïs A. Scharpé op 17 december 1964, het voormeld bevelschrift aan eiseres liet betekenen met bevel de meubelen en voorwerpen die zij moest teruggeven aanstonds aan verweerder af te geven;

dat de onderhavige vordering in kortgeding in hoofd- strekt verweerder te horen bevelen de uitvoering van voormeld bevelschrift stop te zetten, en, bij gebreke aan dit bevel te voldoen, hem te horen veroordelen tot betaling van een schadevergoeding van 10.000 frank;

Overwegende dat eiseres op 12 november 1964 een verzoekschrift tot scheiding van tafel en bed tegen verweerder heeft ingediend;

dat van deze datum af alleen de Voorzitter van de rechtbank, wijzende op grond van artikel 268 B.W., bevoegd werd over de voorlopige maatregelen betreffende de persoon en de goederen van partijen, waaronder de voorlopige toewijzing tot gebruik van de meubelen en andere roerende goederen van partijen;

en dat bij gevolg van dezelfde datum af het vroeger bevelschrift tussen partijen uitgevaardigd, op grond van artikel 221 B.W., niet meer uitvoerbaar was — alleen voor het delegatierecht; op grond van artikel 218 B.W. toegewezen, heeft de wetgever bepaald dat het uitvoerbaar blijft niettegenstaande een latere indiening van een verzoekschrift tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed (art. 219-6 B.W.) —;

Overwegende dat in uitzonderlijke gevallen, en ten gevolge van een nieuwe omstandigheid, zoals in onder-

havig geval de indiening van het voormeld verzoekschrift tot scheiding van tafel en bed, de rechter in kortgeding bevoegd is de tenuitvoerlegging van een bevelschrift te verhinderen (Gent, 23 maart 1949, R.W. 1949-50; 796; Kortg. Kortrijk, 31 december 1953, J.T. 1954, bl. 101; Van Lennep, Het Kortgeding, bl. 207);

Overwegende dat de rechter in kortgeding echter niet bevoegd is om, tot schadevergoeding te veroordelen bij gebrek van een partij gevolg te geven aan een hem opgelegd verbod; dat de veroordeling tot schadevergoeding een veroordeling is ten gronde en, trouwens, in verband ermee geen dringende noodzaak kan worden voorgehouden (R.P.D.B. Référés n° 294);

Om deze redenen:

Wijzend op tegenspraak;

Verklaren Ons bevoegd over de vordering tot schorsing van uitvoering.

Bevelen de schorsing van de uitvoering van het bevelschrift door de voorzitter van deze rechtbank tussen partijen uitgevaardigd op 25 juli 1964.

Verklaren Ons niet bevoegd over de vordering tot schadevergoeding, bij gebreke van verweerder aan voormeld bevel te voldoen.

Verwijzen verweerder tot de kosten van het geding.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

10 december 1964.

Voorzitter: M. Frère.

Rechters: M.M. Schiepers en Toppet.

O.M.: M. Bouquet.

Adoptie. — Herroeping van de aanneming wegens niet uitkering van levensonderhoud.

De herroeping van de adoptie kan alleen om zeer gewichtige redenen worden uitgesproken; de redenen moeten voortspruiten uit fouten van een der partijen bij de adoptie en worden vrij door de rechtbank beoordeeld. Weigering van levensonderhoud door de aannemende ouders is wel als de zwaarste fout aan te merken.

Prokureur des Konings t/ Claessens - Poorters.

Gezien de stukken van het geding en nl. de inleidende dagvaarding van gerechtsdeurwaarder P. Janssen te Genk d.d. 15-10-1964, strekkende tot de herroeping van de adoptie door verweerders van het kind Van Looy Astrid;

Overwegende dat de herroeping slechts mag toegestaan worden voor zeer ernstige redenen die vrij door de Rechtbanken kunnen beoordeeld worden en die dienen voort te spruiten uit fouten van een van beide partijen bij de adoptie; dat in casu de weigering van onderhoud wel als de zwaarste fout geldt voor pleegouders; (Rev. tr. dr. cov. 1935, blz. 815; Luik, 11 januari 1960, J.T. 1960, 375; Antwerpen, 12 juli 1956, R. W. 1956-1957, kolom 1021);

Overwegende dat de verweerder zich vergenoegen zich als naar recht te gedragen;

Gezien artt. 2, 30 tot 37 en 41 der wet van 15-6-1935;

Om deze redenen:

De Rechtbank, statuerende op tegenspraak;

Zegt voor recht dat de adoptie van het kind Van Looy Astrid-Valentina, geboren te Genk op 15 mei 1954, gehomologeerd door vonnis der burgerlijke rechtbank te Tongeren op 22 april 1955 en ingeschreven in de

bijgevoegde registers der geboorteakten van de gemeente Genk op 23 mei 1955, herroepen is;

Zegt voor recht dat het kind Claessens Astrid, de familienaam Claessens niet meer zal mogen dragen;

Beveelt dat het beschikkend gedeelte van huidige vonnis zodra het kracht van gewijsde zal gekregen hebben zal opgenomen worden in het Staatsblad, overeenkomstig art. 360 B.W.;

Beveelt dat, binnen de dertig dagen na de opneming in het Staatsblad huidige vonnis zal overgeschreven worden overeenkomstig het eerste lid van art. 357 B.W. in de beide exemplaren van de bijgevoegde registers der geboorteakten van de gemeente Genk voor het lopende jaar en dat hiervan melding zal gemaakt worden in de rand van de beide exemplaren van de bijgevoegde geboorteregisters van het jaar 1955 der gemeente Genk, alsmede in de jaarlijkse en tienjaarlijkse tabellen;

Voordeelt verweerders tot de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 4 februari 1965.

Voorzitter: M. S. de Buck van Overstraeten.

Rechters: M.M. R. Wyckaert en J. Vyncke.

Referendaris: M. A. Van Hauwermeiren.

Advocaten: Mrs. E. Vrints en Vanderstegen.

Vervoer ter zee. — Art. 91 der wet op de Zeevaart. — Bevoegdheidsclausule. — Vreemde rechter.

De clausule van een cognossement die bevoegdheid toekent aan een vreemde rechter is geldig wanneer zij vergezeld is van een beding dat art. 91 van de Belgische wet op de Zeevaart moet toegepast worden.

P.V.B.A. Vandriessche t./ Kap. Holtermann.

Overwegende dat de vordering voor doel heeft verweerder te horen veroordelen om aan eiseres te betalen de som van 18.826 fr. meer de vergoedende interesten sinds 19 oktober 1962, de gerechtelijke interesten en de kosten, ten titel van schadevergoeding;

Overwegende dat de eiseres voorhoudt dat de kapitein, geciteerd als bevelhebber van het s.s. Cap Palmas, volgens twee cognossementen d.d. 26 september 1962 264 + 270 balen katoen te vervoeren had van Santos naar Gent — dat het schip aankwam te Antwerpen en dat de verweerder de koopwaren naar Gent heeft verzonden per camion; dat bij aankomst 200 balen op de partij van 264, en al de balen op de partij van 270 beschadigd waren door slijk, en dat de verweerder daarvoor zou verantwoordelijk zijn, verlies 18.826 fr.;

Overwegende dat de verweerder een exceptie van onbevoegdheid tegenwerpt;

Overwegende dat inderdaad de cognossementen beschikken (rule XVIII «jurisdictie») dat het contract beheerd is door de Duitse wet; dat al de betwistingen door de rechtbanken van Hamburg zullen beslecht worden;

Overwegende dat de eiseres beweert dat deze exceptie niet geldig is, omdat de Belgische Maritieme wet van openbare orde is en moet toegepast worden voor geschillen betreffende vervoer van of naar Belgische Havens;

Overwegende echter dat de rechtspraak de geldigheidsclausule voor een vreemde rechter erkent, indien het vaststaat dat deze vreemde rechter de Belgische

wet zal toepassen, namelijk art. 91 van de Belgische Wet op de Zeevaart;

Overwegende dat deze zekerheid in zake bestaat, vermits de vreemde rechter niet anders zou kunnen doen dan art. 91 toe te passen, daar er duidelijk in de «rule XVIII» geschreven staat: «as to shipments from or to Belgian Ports, the Courts of Hamburg will decide under application of art. 91 book 2 of the Code de Commerce Belge»;

Overwegende dat de bepalingen van het cognossement de zekerheid geven dat er toepassing zal gedaan worden van de Belgische Wet, en dat de bevoegdheidsclausule dus geldig is (H.R. Antwerpen 1e Kamer 14.3.1960 - J.P.A. 1960 vol. 5 en 6 bl. 276 - J.P.A. 1960 - vol. 9 en 10 - 19.6.59 1e Kamer bl. 423);

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende,

Verklaart zich onbevoegd om over de vordering te beslissen;

Laat de kosten ten laste van de eiseres.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

Tweede Kamer. — 5 januari 1965.

Voorzitter : M. J. Meersseman.

Rechters : M.M. P. H. de Ridder en J. Bertrand.

Referendaris : M. P. Cosaert.

Advokaten : Mrs. T. Wyffels, W. Lietaer en L. Maeyens.

1. Faillissement. — Gedingskosten bij daging na de aanvraag tot gerechtelijk akkoord.
2. Wisselbrief. — Artikel 31, lid 4 Eenvormige Wisselwet.

1. Wanneer een aanvraag tot gerechtelijk akkoord is ingediend en gepubliceerd en de schuldeiser hierop voor het gevorderde bedrag voorkomt, moet de schuldeiser, die toch dagvaardt, de gedingskosten dragen.

Door de publicatie had de schuldeiser enerzijds van deze aanvraag kennis, of diende hij kennis te hebben, terwijl de vermelding voor het gevorderde bedrag op de lijst der schuldeisers een bekentenis uitmaakt, zodat er geen betwisting meer was.

De vereffening van de schuld dient vanzelfsprekend slechts te gebeuren binnen het kader van het gerechtelijk akkoord.

2. Het aval, dat de beneficiaris niet aanduidt, geldt voor de trekker, zonder dat tegenbewijs mogelijk is.

P.V.B.A. «Solifam» c./W. Lietaer q.q.
en Mevr. L. Spruytte.

Gezien de daging van 30 oktober 1964, waarbij eiseres jegens verweersters de solidaire betaling vordert van 14.522 frank met de wettelijke rente en de kosten van het geding;

Gehoord alle partijen in haar middelen en besluiten;

Gehoord de heer Rechter-Commissaris Jean Bertrand in zijn verslag ter openbare zitting;

Overwegende dat de heer Advocaat Willy Lietaer P.V.B.A. «Favetex» voor zoveel als nodig het geding herneemt;

Overwegende dat de vordering tot loel heeft de solidaire betaling van een geaccepteerde maar gepro-

testeerde wissel voor een bedrag van 14.000 frank, meer de wissel-protestkosten en de wettelijke rente voor een totaal bedrag van 522 frank;

Overwegende dat de P.V.B.A. (de acceptant) het gevorderde erkent, maar terecht aanvoert dat de gedingskosten lastens eiseres moeten blijven;

Dat immers vóór de daging een vraag tot gerechtelijk akkoord werd ingediend, waarvan eiseres kennis had of moest hebben ingevolge de publicaties op 19 oktober 1964 weze ook vóór de daging;

Dat daarenboven eiseres voor het gevorderde bedrag vermeld was op de lijst der schuldeisers, hetgeen een bekentenis van het verschuldigde inhoudt, en dat er derhalve geen enkele betwisting meer was tussen partijen, zodat de daging kon vermeden worden, temeer daar eiseres geen enkele reden inroept om toch te dagen;

Overwegende dat de vordering jegens tweede verweerster ongegrond is;

Dat zij immers niet aangesproken wordt op grond van de borgtocht van het gemeen recht (art. 2011 B.W.), maar alleen als avaliste van de wissel of op grond van de wisselwet;

Dat in dit laatste geval het aval, dat de beneficiaris niet aanduidt, zoals in casu, geldt voor de trekker, hier eiseres, en er geen tegenbewijs mogelijk is (art. 31 der wisselwet van 31 december 1955; Verb. 26 januari 1961, R.W. 1960-61, 1713);

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend;

Geeft akte aan de heer Advocaat Willy Lietaer dat hij als vereffenaar van het gerechtelijk akkoord voor zoveel als nodig het geding herneemt;

Veroordeelt de P.V.B.A. «Favetex» om aan eiseres te betalen het bedrag van 14.522 frank, meer de gebruikelijke uitvoeringskosten;

Verklaart de vordering jegens tweede verweerster ongegrond, alle de kosten tot op heden gedaan lastens eiseres blijvend.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN (zetelende in handelszaken)

27 november 1964.

Voorzitter : M. L. Driessen.

Rechters : M.M. L. Meers en J. Toppet.

Advokaten : Mrs. Lambrechts en Van Lierde.

Bewijs in burgerlijke zaken en zaken van koophandel. — Art. 1.326 B.W.. — Akte niet volledig eigenhandig geschreven door de schuldenaar.

De voorschriften van art. 1.326 B.W. hebben als doel te beletten dat misbruik gemaakt wordt van een blancohandtekening of dat stukken ondertekend worden, waarvan men de inhoud niet voldoende kent.

In casu werd het biljet eigenhandig geschreven door de schuldenares, doch zij had de naam van de schuldeiser en de datum zelf niet ingevuld. Dit laatste doet echter geen afbreuk aan haar bedoeling eigenhandig te bevestigen dat zij de som ontving. Zelfs als men art. 1.326 naar de letter toepast, geldt het geschrift nog als begin van bewijs door geschrift, zodat het bewijs door vermoedens op grond van art. 1.353 B.W. toegelaten is.

Schmit t./ Barowski.

Gezien het vonnis dd. 13 maart 1964, waardoor verweerster door deze rechtbank bij verstek veroordeeld werd om aan aanlegger, huidige verweerder op verzet, de som van 12.000 fr. te betalen;

Gezien het verzetsexploot d.d. 9 april 1964 van gerechtsdeurwaarder P. Janssen te Genk;

Overwegende dat het verzet tijdig en volgens de vereiste vormen ingesteld is;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis gesteund was op een schuldbekentenis geschreven en ondertekend door huidige aanlegster op verzet, waarin zij erkende 12.000 fr. verschuldigd te zijn;

Overwegende dat de naam van verweerder «Borowski» klaarblijkelijk niet van de hand van aanlegster is;

Overwegende dat aanlegster thans voorhoudt dat de bijgebrachte schuldbekentenis geen bewijskracht bezit, vermits één woord niet eigenhandig door haar geschreven werd;

Overwegende dat artikel 1326 van het burgerlijk wetboek voorschrijft dat het onderhands biljet of de onderhandse belofte waardoor een enkele partij zich verbindt tegenover de andere om haar een som geld te betalen geheel moet geschreven zijn met de hand van de ondertekenaar; of ten minste moet hij, behalve zijn handtekening, met zijn hand een «goed voor» of een «goedgekeurd voor» geschreven hebben, daarbij voluit in letters de som vermeldende;

Overwegende dat de reden van dit wettelijk voorschrift tot doel heeft te waken tegen het misbruik van blanco-ondertekening, of ook tegen het ondertekenen van stukken wier inhoud men niet voldoende kent, doordat lichtvaardig wordt getekend na oppervlakkige lezing of valse voorlezing;

Overwegende dat noch de datum noch het woord «Borowski» afbreuk doen aan de intentie van aanlegger op verzet om eigenhandig te bevestigen dat zij 12.000 fr. ontving;

Overwegende dat vermits Schmit eigenhandig verklaart 12.000 fr. verschuldigd te zijn, ieder bedrog uitgesloten is;

Overwegende dat indien art. 1326 naar de letter en niet naar de geest toegepast wordt de bijvoeging van de naam van verweerder op verzet, het bestaan der verbintenis niet aantast doch er enkel de bewijskracht aan ontnemt;

Overwegende dat de gebrekkige akte dan nog als een begin van schriftelijk bewijs aangezien wordt, zodat het de rechtbank toegelaten is op grond van art. 1353 B.W. te zeggen dat voldoende feitelijke, gewichtige, bepaalde en overeenstemmende vermoedens aanwezig zijn om vast te stellen dat huidige aanlegster een bedrag van 12.000 fr. aan verweerder op verzet ontleend heeft;

Overwegende dat de bekentenis van aanlegster op verzet waarin zij bekend 10.000 fr. te hebben geleend van verweerder op verzet, doch deze te hebben terugbetaald niet als een bewijs van betaling kan weerhouden worden;

Overwegende dat indien aanlegster op verzet haar schuld zou hebben angezuiverd, zij alleszins een kwijting moest kunnen voorleggen, minstens teruggave van haar geschreven schuldbekentenis moest hebben geëist;

Overwegende dat vage beweringen dan ook niet volstaan;

Gezien art. 2, 30 tot 37 en 41, der wet van 15 juni 1935;

Om deze redenen,

De Rechtbank, dd. als Rechtbank van Koophandel en

statuerende op tegenspraak, verklaart het verzet ontvankelijk doch ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis;

Veroordeelt aanlegster op verzet tot de kosten;

NOOT: Aangezien de schuldenares gedagvaard was voor de rechtbank van Koophandel en deze rechtbank desnoods van ambtswege de exceptie van onbevoegdheid ratione materiae moet opwerpen, ging de betwisting over een handelsschuld in hoofde van de schuldenares. Men mag zich dus wel afvragen of het niet eenvoudiger ware geweest het tweede lid van art. 1.326 B.W. toe te passen.

VREDEGERECHT TE BERINGEN

6e december 1963.

Rechter: M. Vranken.

Advocaten: Mrs. Dohet en Bas, loco Jans.

Huurovereenkomst. — Rechten van de verhuurder ten opzichte van de echtgenoot van de handeldrijvende huurster. — Nietigverklaring van overeenkomst wegens benadeling. — Conventionele schadevergoeding in geval van huurverbreking.

De man is niet hoofdelijk gehouden tot betaling van huurschulden aangegaan door de vrouw handelend als uitbaatster van een herberg (die tegen hem een geding tot echtscheiding heeft ingespannen), wanneer hij de huurovereenkomst niet heeft getekend en ontkent een huurovereenkomst te hebben gesloten en het bewijs niet wordt geleverd dat hij zijn uitdrukkelijke instemming met de activiteiten van zijn echtgenote heeft gegeven.

Overeenkomsten, die wegens benadeling van rechts-onbekwamen nietig kunnen worden verklaard zijn niet van rechtswege nietig. De gehuwde vrouw kan niet op grond van onbekwaamheid en benadeling de verbintenissen bestrijden door haar bij de uitoefening van een handelsbedrijf aangegaan.

Wanneer de partijen in een huurovereenkomst een vergoeding wegens vroegtijdige verbreking gelijk aan zes maanden huur hebben voorzien, kan de verhuurder op deze vergoeding geen aanspraak maken, indien hij zonder de uitspraak over de eis tot huurverbreking af te wachten, opnieuw bezit heeft genomen van het huurgoed en het aan een andere huurder heeft verhuurd.

N.V. Het Sas t./ Peeters en Rykers.

Overwegende dat de eis strekt tot de hoofdelijke veroordeling van de beide verweerders om aan de eiseres te betalen voor achterstallige huishuur tot en met de vervaldag van 15 oktober 1963 de som van 13.200 F alsook tot de verbreking van de tussen partijen bestaande huurovereenkomst met de hoofdelijke veroordeling tot betaling van een verbrekingsvergoeding ten bedrage van 13.200 F;

Overwegende dat de beide verweerders de gegrondheid van de eis ontkennen;

dat de eerste verweerder Peeters Marcel daarenboven doet gelden dat hij met de eiseres geen huurovereenkomst heeft gesloten;

dat hij eveneens beweert de door eiseres als bewijs overgelegde geschreven overeenkomst niet te hebben getekend;

dat hij de handtekening, op dit stuk voorkomend, betwist;

Overwegende wat betreft de achterstallige huurgelden, dat het bewijs niet wordt geleverd dat de huren vervallen op voorhand de 15e mei, 15e augustus, 15e september en 15e oktober jl. zijn betaald geworden;

dat de verweerder Peeters op de terechtzitting van 22 november 1963 twee postwissels van ieder 2.200 F. heeft overgelegd, waaruit blijkt dat de eiseres de huurprijzen vervallen de 15e juni en 15e juli heeft opgetrokken en ontvangen;

dat de eiseres bijgevolg slechts aanspraak heeft op betaling van huurgelden bedragende in het geheel de som van 4 x 2.200 F. of samen 8.800 F.

Overwegende dat alleen de verweerder Rijckers Paula die som aan de eiseres verschuldigd is, daar uit de overgelegde stukken blijkt dat zij alleen de huurovereenkomst heeft aangegaan en getekend;

dat haar echtgenoot Peeters Marcel tegen wie zij een geding in echtscheiding voor de Rechtbank van eerste aanleg te Hasselt heeft ingesteld, en met wie zij niet meer samenwoont, niet tot betalen van die schuld gehouden is;

dat inderdaad ingevolge de bepalingen van artikel 226 quinquies van het B.W.B. alleen de man, die zijn uitdrukkelijke instemming met de activiteit van zijn echtgenote heeft gegeven samen met deze laatste verbonden is, indien tussen hen gemeenschap bestaat;

dat het bewijs echter niet is geleverd dat er ooit een uitdrukkelijke instemming van de verweerder Peeters is geweest;

dat er integendeel wel stukken door Rijckers worden overgelegd waarin zijzelf als herbergierster en als uitbaatster van een slijterij van gegiste drangen, gelegen te Beringen, Hasseltse steenweg nr. 33 wordt genoemd;

dat op een «bevestiging van onvermogen» bestemd om gerechtelijke bijstand en kosteloze rechtspleging te bekomen, opgesteld de 4e april 1963, Rykers herhaaldelijk wordt genoemd als zijnde een herbergierster, terwijl haar echtgenoot alleen wordt genoemd als autovervoerder;

dat ook op een verklaring opgesteld te Boortmeerbeek de 21 oktober 1959 en bestemd voor de ontvanger der accijnzen, wordt bevestigd dat Rykers Paula door de brouwerij Het Sas is aangesteld geworden om in de slijterij van gegiste dranken te Beringen, Hasseltse steenweg nr. 33, bieren door de genoemde brouwerij vervaardigd en dranken van haar handel te verkopen;

dat dit laatste stuk namens de brouwerij Het Sas door een vertegenwoordiger ondertekend is geworden als ook door Ryckers Paula, doch niet door de verweerder Peeters;

Overwegende dat bijgevolg alleen Rykers ten opzichte van de eiseres als onderhuurster tot betaling van de huurprijzen en tot het vervullen van haar andere huurdersverplichtingen kan gehouden zijn;

Overwegende dat Rykers ten onrechte beweert dat het door haar aangegane huurkontraat niet rechtsgeldig is wegens gebrek aan echtelijke machtiging, en dat zij krachtens het burgerlijk wetboek als rechts-onbekwame de door haar aangegane verbintenissen mag betwisten waar het bewezen is dat zij voor haar nadelig zijn;

Overwegende dat in dit verband vooraf dient te worden opgemerkt, dat de overeenkomsten die wegens benadeling nietig kunnen worden verklaard, niet van rechtswege nietig zijn;

dat de verweerder Rykers in haar besluiten alleen vraagt de eis ingesteld door de brouwerij Het Sas onge-

grond te verklaren, maar dat zij niet bij tegeneis vordert dat de betwiste huurovereenkomst wegens benadeling nietig zou worden verklaard;

Overwegende dat indien Rykers dit wel zou hebben gedaan haar vordering niettemin zou moeten afgewezen worden;

dat inderdaad luidens artikel 1118 van het B.W. benadeling de overeenkomsten slechts nietig maakt wat betreft zekere kontrakten of zekere personen die in het B.W.B. worden genoemd;

dat luidens artikel 1314 meerderjarigen uit oorzaak van benadeling in hun recht slechts worden hersteld in de gevallen en onder de voorwaarden die in het wetboek uitdrukkelijk bepaald zijn;

dat echter sedert de wijziging van de artikelen 1124 en 1125 door artikel 7 van de Wet van 30 april 1958 § 5 en 6 de gehuwde vrouw niet meer wordt genoemd onder degenen die onbekwaam zijn om kontrakten aan te gaan en onder degenen die op grond van die onbekwaamheid en op grond van benadeling hun verbintenissen kunnen bestrijden;

dat daarenboven in gevolge de bepaling van artikel 214 van het B.W.B. het huwelijk de burgerlijke bekwaamheid van de echtgenoten niet wijzigt, terwijl ingevolge artikel 215 iedere echtgenoot het recht heeft een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf uit te oefenen zonder toestemming van de andere;

Overwegende dat Rykers Paula zelf dus en alleen tot betaling van de nog verschuldigde achterstallige huurgelden bedragende 8.800 F. gehouden is;

Overwegende wat betreft de verbreking van de bestaande huurovereenkomst ten nadele van de verweerder, en de betaling van 13.200 F. als verbrekingsvergoeding overeenkomstig artikel 15 van het huurceel, dat ook ten opzichte van de verweerder Rykers dit gedeelte van de eis niet zonder meer gegrond kan worden verklaard;

Overwegende dat er weliswaar aanleiding bestaat tot verbreking van de bestaande huurovereenkomst, maar dat het bewijs niet is geleverd dat er redenen aanwezig zijn om deze uitsluitend ten nadele van Rykers uit te spreken;

dat inderdaad de verweerder hebben doen gelden, dat de eiseres reeds opnieuw bezit heeft genomen van het huurgoed en dat zij het reeds aan een andere huurder heeft onderverhuurd, hetgeen van tegenzijde niet is betwist geworden;

dat hieruit blijkt dat de partijen en dus ook de eiseres zelf akkoord moet geweest zijn om inderminne een einde aan de huurovereenkomst te stellen, zonder de uitspraak van dit vonnis af te wachten, en zonder ook in acht te nemen de formaliteiten voorgeschreven door artikel 3, 4e lid van de Wet van 30 april 1951, t.t.z. akkoord vastgesteld in een authentieke akte of een voor de rechter afgelegde verklaring;

Overwegende dat hieruit volgt dat de eiseres geen aanspraak heeft op betaling van de door haar geëiste verbrekingsvergoeding;

dat het vooreerst niet is bewezen dat ten gevolge van de verbreking de eiseres enige schade ondergaat;

dat daarenboven, wanneer de eiseres en Rykers Paula in artikel 15 van de huurovereenkomst hebben voorzien dat, ingeval van vroegtijdige verbreking, er een vergoeding zou verschuldigd zijn gelijk aan zes maanden huur, zij hierdoor alleen kunnen hebben bedoeld, dat de eiseres aanspraak zou kunnen maken op deze som als schadevergoeding, ingeval de vroegtijdige verbreking alleen aan de fout van de huurster Rykers zou te wijten zijn!

dat er in elk geval geen aanleiding tot toepassing van

dit beding bestaat nu de eiseres reeds zelf opnieuw bezit van het huurgoed heeft genomen zich dus zelf in de onmogelijkheid heeft gesteld om haar verplichtingen als verhuurster uit te voeren, ingeval de verbreking in rechte zou worden geweigerd;

Om deze redenen:

Op tegenspraak beslissend:

Alle andere en tegenstrijdige besluiten als ongegrond verwerpende;

Veroordelen de verweerster Rykers Paula om als achterstallige huur aan de eiseres te betalen de som van 8.800 frank met de gerechtelijke intresten;

Verklaren verbroken de tussen partijen bestaande huurovereenkomsten tot voorwerp hebbende het huurgoed, gelegen te Beringen, Hasseltse steenweg nr. 152;

Verklaren de eis voor het overige ten opzichte van Rykers Paula niet gegrond, doch veroordelen deze laatste tot de kosten van het rechtsgeding, begroot op de som van 667 frank, de kosten van uitgifte, de betekening en de tenuitvoerlegging van dit vonnis niet inbegrepen;

Verklaren de eis niet gegrond in zover hij strekt tot de hoofdelijke veroordeling van de verweerster Peeters met de verweerster Rykers;

VREDEGERECHT TE OUDENAARDE

21 december 1964.

Rechter: M. F. Deconinck.

Advokaten: Mrs. P. Vanden Broecke en
J. De Clerck (Waregem)

Kleine nalatenschappen. — Wet van 20 december 1961. — Geen terugwerkende kracht. — Toepasselijkheid wanneer een nieuwe onverdeeldheid is ontstaan.

De wet van 20 december 1961, die de wet van 16 mei 1900 heeft gewijzigd, heeft geen terugwerkende kracht. Ze is derhalve niet van toepassing op de nalatenschappen, die zijn opengevallen vóór haar in werking treden. Nochtans is ze wel toepasselijk wanneer na het openvallen van de nalatenschap de goederen, die ervan afhangen, in onverdeeldheid zijn gebleven tussen de kinderen en de langstlevende ouder, en deze laatste op zijn beurt overlijdt, zodat dan een nieuwe onverdeeldheid ontstaat.

Vander Haeghen cs. t./ De Jaegher cs.

Gelet op de artikelen 2, 3, 4, 30, 34, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Gezien het verzoekschrift door de eisers ingediend op 21 oogst 1963;

Gelet op ons bevelschrift van 30 december 1963;

Gezien de stukken en onder meer het proces-verbaal van schatting, opgemaakt door de aangewezen expert, de heer Georges D'Hont uit Gentbrugge;

Gehoord, tijdens de openbare zittingen van 5 en 19 oktober 1964, de behoorlijk bij aangetekende brief opgeroepen partijen in hun middelen en besluiten;

Feiten

Overwegende dat de volgende feitelijke toestand aanleiding gaf tot het huidige geding:

Dame Dekens Marie-Justine, de moeder van de partijen, is overleden op 21 september 1962.

Uit haar eerste huwelijk met De Jaegher Ferdinand,

die overleed in 1916, sproten vier kinderen, de huidige verweerders. Zij ging een tweede huwelijk aan met Vander Haeghen Edmond, die overleed op 30 juni 1938 en haar twee kinderen naliet, de huidige eisers.

Van haar eerste huwelijksgemeenschap en van haar nalatenschap hangt af een woonhuis met bijhorigheden, land en boomgaard, gelegen Stationstraat 304 te Nederename, er gekadaastreerd onder nummers 579/b, 579/d, 579/e en 579/f der enige sectie, met een totale oppervlakte van 24 a. 60 ca.

Het kadastraal inkomen van dit onroerend goed bedraagt 8.740 frank.

Vorderingen

Overwegende dat de eisers bij toepassing van artikel 4/d van de wet van 16 mei 1900 betreffende de erfregeling der kleine nalatenschappen, gewijzigd door de wet van 20 december 1961, het vermeld onroerend goed, met het stofferend huisraad, wensen over te nemen;

— dat de vierde verweerder volledig met de eisers akkoord gaat;

Overwegende dat de eerste verweerder, De Jaegher Julien, insgelijks het recht tot overneming wil uitoefenen en zich steunt:

1) in hoofddorde, op de bepalingen van de wet van 16 mei 1900, zich daarbij beroepend op de meerderheid van de belangen;

2) in bijkomende orde, op het artikel 4/c, zoals dit werd gewijzigd door de wet van 20 december 1961;

— dat de tweede en derde verweerder zich aan de zijde van de eerste verweerder scharen;

Toepasselijkheid van de wet van 16 mei 1900

Overwegende dat de verweerders voorhouden:

1) de erfenis voor de erven De Jaegher is open sinds 1916;

2) de erfenis is niet geregeld in 1963;

3) de nieuwe wet van 20.12.1961 is niet toepasselijk ingevolge het verworven recht op grond van de wet van 16 mei 1900;

Overwegende dat de eerste huwelijksgemeenschap van dame Dekens werd ontbonden in 1916 door het overlijden van De Jaegher Ferdinand, zodat, wat het vermeld onroerend goed betreft, zij alsdan in onverdeeldheid bleef met de erfgenamen van haar overleden echtgenoot, de vier verweerders;

— dat onbetwistbaar van dat ogenblik af, zowel voor dame Dekens als voor de vier verweerders, het recht tot overneming bestond;

Overwegende dat de verweerders dit recht slechts konden uitoefenen, indien de voorwaarden bepaald door de wet van 16 mei 1900 vervuld waren en onder meer indien:

1) het kadastraal inkomen 300 frank niet overschreed,

2) de overlevende echtgenote geen gebruik maakte van haar voorkeurrecht,

3) ze door de meerderheid van de belangen werden aangewezen;

Overwegende dat de verweerders niet bewijzen dat het kadastraal inkomen op het ogenblik van het openvallen der nalatenschap De Jaegher Ferdinand minder dan 300 frank bedroeg;

— dat ze nooit van hun recht tot overneming gebruik hadden kunnen maken, indien dame Dekens haar prioriteitsrecht had laten gelden;

— dat de eerste verweerder, die thans de overneming vraagt, zich beroept op de meerderheid van de belangen, omdat zijn zusters, de tweede en de derde verweerder, zich bij hem scharen;

— dat de eerste drie verweerders samen in 1916 slechts op 3/8 in de eigendom van het over te nemen goed aanspraak konden maken, vermits de vierde verweerder 1/8 bezat en hun moeder, dame Dekens, de overblijvende 4/8;

Overwegende dat weliswaar thans, na het overlijden van dame Dekens en door het openvallen van haar nalatenschap, de aandelen van de eerste drie verweerders in het goed de 9/16 vormen en de meerderheid van de belangen vertegenwoordigen;

— dat derhalve de eerste verweerder, indien toen het kadastraal inkomen 300 fr. niet overtrof, over het vermogen tot overnemen beschikt sedert 1916, maar van dit recht geen gebruik heeft kunnen maken zolang zijn moeder, dame Dekens, leefde;

Toepasselijkheid van de wet van 20 december 1961

Overwegende dat aan het recht tot overneming van de verweerders geen afbreuk wordt gedaan door de wet van 20 december 1961, die onder meer de rangorde onder de verscheidene deelgenoten heeft gewijzigd door toevoeging van nieuwe categorieën;

— dat, waar de verweerders reeds het recht om over te nemen konden putten uit de wet van 16 mei 1900, wat betreft de nalatenschap van hun vader opengevallen in 1916, ze thans hetzelfde recht vinden in de wet van 20 december 1961, wat betreft de nalatenschap van hun moeder opengevallen in 1962;

Overwegende dat iedereen het erover eens is dat de wet van 20 december 1961, evenals de wet van 16 mei 1900 en de andere wetten betreffende de erfregeling der kleine nalatenschappen, geen terugwerkende kracht heeft (R.P.D.B., Tw. « Successionss », nr 2915 - A.P.R., Tw. « Kleine nalatenschappen », nr 26 - A.E. Van Hoestenbergh, R.W. 1961-62, 1473 - J. Gyselinx, T. Vred. 1962, 129 - Rb. Antwerpen, 31 oktober 1962, R.W. 1962-63, 1208);

— dat die wetten derhalve niet van toepassing zijn op een nalatenschap, die opviel vóór hun van kracht worden;

Overwegende dat « zij nochtans wel toepasselijk worden indien de erfenis van de overlevende echtgenoot openvalt nadat zij in werking zijn getreden en de goederen van de eerste nalatenschap intussen in onverdeeldheid zijn gebleven », omdat er dan een nieuwe onverdeeldheid tot stand komt; dat de overname door een of meer kinderen moet kunnen plaats grijpen ». (Rb. Oudenaarde, 15 oktober 1947, R.W. 1947-48, 288 - R.P.D.B., Tw. « Successions », n. 2916-2917 - A.P.R., Tw. « Kleine nalatenschappen », n. 25);

Overwegende dat de wet van 20 december 1961, die van kracht werd op 19 januari 1962, van toepassing is op de nalatenschap van dame Dekens, die is opengevallen op 21 september 1962 en die een nieuwe onverdeeldheid deed ontstaan;

— dat de eisers, die de kinderen uit het tweede huwelijk van dame Dekens zijn en die tot haar nalatenschap zijn geroepen, derhalve het voordeel van de wet van 20 december 1961 kunnen invoeren;

— dat dit in zekere mate beantwoordt aan de betrachtting van hun moeder, die bij openbaar testament van 9 juli 1942 beschikte:

« Ik wensch en begeere dat mijne zes kinderen gelijk » zouden deelen ter vereffening die zal plaats hebben » na mijn overlijden, zoo der huwelijksgemeenschap die » bestaan heeft tussen mij en Fernand De Jaegher » dan tussen mij en Edmond Vander Haeghen. Het huis » werd gekocht en gebouwen met De Jaegher, doch

» met Vander Haeghen werd het verbeterd en afbe- » taald ... »;

Vereisten voor de toepassing van de wet van 20 december 1961

Overwegende dat de eerste verweerder het voordeel opvoert van artikel 4/c, hetwelk in derde rang een voorkeur geeft aan « degene die tot aan het overlijden, zelfs zonder het huis met de de cufus of zijn echtgenoot te bewonen op regelmatige en voortdurende wijze in het bedrijf meewerkte »;

— dat weliswaar de eerste verweerder gedurende een zekere tijd in het huis, dat het voorwerp van de onderneming uitmaakt, vroeger een groothandel in ijzer en rietwaren heeft uitgebaat; dat hij die handel echter voor eigen rekening dreef;

— dat er geen sprake is van een ouderlijk bedrijf, waarin hij tot aan het overlijden van zijn moeder zou hebben meegewerkt om zijn brood te verdienen;

— dat hij trouwens zelf geen overneming van een bedrijf vordert;

— dat, waar er geen uitoefening van bedrijf is, de beweerde prioriteit van de eerste verweerder wegvalt;

Overwegende dat de eisers zich beroepen op artikel 4/d, dat een voorkeur geeft aan « degene die tot aan het overlijden met de de cufus of zijn echtgenoot het huis bewoonde en hem hulp en bijstand verschafte »;

— dat de eerste drie verweerders erkennen dat de eisers het huis, waarvan de overneming wordt gevraagd, samen met hun overleden moeder bewoonden, maar, zonder het minste bewijs te leveren, het willen doen voorkomen alsof het huis uit twee gedeelten bestond en de moeder gans afzonderlijk woonde;

— dat deze bewering geenszins wordt bevestigd door de beschrijving, die de expert in zijn schattingsverslag van het woonhuis geeft en waaruit blijkt dat het enkel geschikt is om door één gezin te worden betrokken;

— dat de eisers de bewering van de eerste drie verweerders ten stelligste betwisten en blijkbaar terecht voorhouden dat het huis één enkele woning uitmaakt, die gemeenschappelijk werd betrokken door hun moeder, door de eerste eiser, die ongehuwd is, en door de tweede eiser met zijn echtgenote en zijn vier kinderen; dat ze allen samen één gezin vormden en de eisers op die wijze daadwerkelijk aan hun moeder hulp en bijstand boden;

Overwegende derhalve dat het recht tot overneming van de eisers voortspuit uit artikel 4/d van de wet van 16 mei 1900 gewijzigd door de wet van 20 december 1961;

Overwegende dat het kadastraal inkomen van het onroerend goed, dat geheel tot de tussen de partijen bestaande onverdeeldheid behoort, 24.000 frank niet overtreft (K.B. van 21 oogst 1962, dat in werking trad op 31 oogst 1962);

Overwegende dat de raming van de deskundige op gegronde overwegingen, die wij overnemen, berust en overigens door de partijen niet wordt betwist; dat de waarde van het onroerend goed dienvolgens op 430.000 frank en die der roerende goederen op 4.555 frank mag bepaald worden;

Op deze gronden:

Beslissende op tegenspraak en in eerste aanleg,

Alle andere en strijdige besluiten verwerpende,

Bepalen de waarde van de goederen, die zullen overgenomen worden en die beschreven worden in het

proces-verbaal van schatting, dat aan onderhavig vonnis gehecht zal blijven, op vier duizend vijfhonderd vijf en vijftig frank voor de roerende en op vierhonderd dertig duizend frank voor de onroerende.

Kennen aan de eisers het recht toe om deze goederen over te nemen met inachtneming van deze waarde.

Verwijzen de partijen naar notaris De Beer te Oudenaarde, daartoe door ons benoemd, voor het overlijden van de akte van overneming.

Stellen notaris De Temmerman te Oudenaarde aan om de afwezigen te vervangen, hun aandeel in ontvangst te nemen en kwijting ervoor te verlenen.

Bepalen dat de kosten van de onderhavige rechtspleging en van de akte van overneming door de boedel zullen gedragen worden, behoudens de kosten van vervanging der afwezigen, die ten laste blijven van deze partijen.

WERKRECHTERSRAAD TE GENT

Kamer voor Bedienden. — 8 september 1964.

Voorzitter : M. Th. Schepens.
Rechter Bijz. : M. R. Van Hoecke.

Handelsvertegenwoordiger. — Band van ondergeschiedheid. — Onbevoegdheid van de Werkrechtersraad.

Door de wet van 30 juli 1963 worden de handelsvertegenwoordigers vermoed bedienden te zijn.

De werkgever mag het tegendeel bewijzen. Een fictieve inschrijving in de R.M.Z. kan aan de feitelijke verhoudingen niets wijzigen.

C. t./ St.

Aangezien de vordering tot doel heeft: de veroordeling van verweerder in de betaling aan eiser van de som van 87.000 fr. schadevergoeding wegens kontraktbreuk; 22.860 fr. tegoed aan commissieloon; 41.113 fr. betaald en dubbel betaald verlot, meer de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding;

Aangezien de vordering tot doel heeft: de veroordeling van verweerder in de betaling aan eiser van de som van 58.000 fr. ten titel van uitwinningvergoeding, meer de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding;

Gezien de processen-verbaal van het verzoeningsbureau de dato 26 november 1963 en 4 februari 1964;

Aangezien beide zaken verknocht zijn en dienen te worden samengevoegd;

Aangezien verweerder de bevoegdheid van de werkrechtersraad betwist inbrengende dat eiser niet als bediende in dienst zou zijn van verweerder;

Aangezien de wet van 30 juli 1963 terzake toepasselijk is en volgens art. 2 alinea 2 deze wet eiser vermoed wordt bediende te zijn tenzij het tegendeel is bewezen;

Aangezien verweerder dit bewijs meent te kunnen afleiden uit volgende feiten:

— dat eiser geen verslagen moest opmaken van zijn werkzaamheden;

— dat hem nooit geen programma werd opgelegd;

— dat eiser verlot nam op eigen initiatief en buiten de regeling die geldig was voor de firma;

— dat eiser ook andere produkten van andere firma's verkocht;

Aangezien eiser deze feiten niet betwist doch inbrengt:

— dat hij ingeschreven was in de R.M.Z.;

— dat hem een bepaalde sektor was toegewezen;

Aangezien dit laatste element op zich zelf niet voldoende is om te besluiten tot het bestaan van een bediendenkontraat vermits in een verkooporganisatie er wel kan overeengekomen worden met het oog op een doeltreffende werkverdeling, dat een reiziger zich tot een bepaalde sektor zal beperken zonder dat daarom de reiziger onder het gezag van de werkgever zou werken;

Aangezien de inschrijving in de R.M.Z. volgens verweerder fiktief was in die zin dat eiser zich ertoe verbonden had aan verweerder de werkgeversbijdragen regelmatig terug te betalen;

Dat verweerder inbrengt dat eiser aanvankelijk niet bij hem ingeschreven was in de R.M.Z. maar dit alleen dan vroeg wanneer hij de firma Martougin verliet;

Aangezien eiser de teruggave der werkgeversbijdragen schriftelijk heeft bekend;

Aangezien uit al de voormelde elementen blijkt dat eiser nooit als bediende in dienst was van verweerder doch dat op een zeker ogenblik omwille der sociale voordelen eiser in de R.M.Z. werd ingeschreven zonder dat zulks aan de bestaande feitelijke verhoudingen iets veranderde;

Aangezien bijaldien eiser zich zelf werkelijk als bediende had aangezien, hij zou geweigerd hebben de werkgeversbijdragen terug te betalen;

Om deze redenen,

gelet op artikelen 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

De Werkrechtersraad, eerste kamer voor bedienden, rechtdoende op tegenspraak;

Verklaart zich niet bevoegd om van de eis kennis te nemen en veroordeelt eiser tot de kosten.

EUROPEES RECHT

Naar een Europese wetgeving
op het gebied van geneesmiddelen
(1ste richtlijn)

Ondanks de dynamiek waardoor de farmaceutische industrie wordt gekenmerkt en de voortdurende toename van het verbruik van haar produkten, heeft men vastgesteld dat het intracommunautaire handelsverkeer op het gebied van farmaceutische produkten in de eerste jaren van het bestaan van de Gemeenschappelijke Markt op een betrekkelijk laag niveau is gebleven.

In hun streven de volksgezondheid te beschermen hebben de overheidsinstanties in alle lid-staten in deze sector namelijk velerlei maatregelen getroffen. Thans zijn nationale regelingen ontstaan die op talrijke punten uiteenlopen, hetgeen de afsluiting van de markten in de hand heeft gewerkt en het vrije verkeer van de onderhavige produkten heeft beperkt. Door hun invloed op de produktie- en distributiekosten hebben de verschillen tussen de nationale wettelijke regelingen eveneens geleid tot vervalsing van de mededingingsvoorwaarden in de Gemeenschap.

Tegen deze achtergrond is de richtlijn betreffende farmaceutische specialiteiten, waaraan de Raad van Ministers onlangs zijn goedkeuring heeft gehecht, van het grootste belang. Het betreft hier immers een eerste stap op de weg naar een onderlinge aanpassing van de wettelijke regelingen op farmaceutisch gebied van de zes lid-staten. Deze aanpassing is erop gericht het handelsverkeer in farmaceutische produkten te bevorderen en voor de ondernemingen gelijke concurrentievoorwaarden te scheppen, zulks met inachtneming van de

eisen, welke een doeltreffende bescherming van de volksgezondheid stelt.

De vaststelling van deze richtlijn betekent dat de lidstaten binnen een termijn van achttien maanden volgende op de kennisgeving daarvan, een aantal beginselen in hun wetgeving zullen opnemen.

Deze kunnen als volgt worden samengevat:

1. Voor het in de handel brengen van een farmaceutische specialiteit zal voortaan in het algemeen van tevoren een vergunning moeten zijn verkregen.

2. In verband met het verlenen van deze vergunning zullen bepaalde voorwaarden van formele en materiële aard worden gesteld:

— formele voorwaarde: het indienen van een aanvraag waarbij een aantal gegevens en bescheiden moet worden verstrekt;

— materiële voorwaarden: de vergunning dient door de betrokken overheidsinstantie te worden geweigerd indien:

a) de specialiteit bij normaal gebruik schadelijk blijkt te zijn,

b) de therapeutische werking van de specialiteit ontbreekt of door de aanvrager onvoldoende wordt gemoedteerd,

c) de specialiteit niet de opgegeven kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling bezit.

De duur van de procedure voor het verlenen van de vergunning zal, behalve in uitzonderingsgevallen, een termijn van 120 dagen te rekenen van de datum van indiening van de aanvraag niet mogen overschrijden.

3. De vergunning voor het in de handel brengen van een produkt zal kunnen worden geschorst of ingetrokken, wanneer later blijkt dat de specialiteit schadelijk is, dat de therapeutische werking ontbreekt dan wel dat de kwalitatieve of kwantitatieve samenstelling niet in overeenstemming is met de verstrekte gegevens.

Vermeld zij dat men in de Raad van Ministers tot overeenstemming is gekomen met betrekking tot het vraagstuk van de therapeutische werking, waaromtrent moeilijkheden waren gerezen die in kringen van deskundigen aanleiding hebben gegeven tot uitvoerige discussies.

4. De richtlijn bevat voorts verscheidene gedetailleerde voorschriften betreffende het etiketteren van de farmaceutische specialiteiten. Op deze wijze wil men bereiken dat de in de E.E.G. ten verkoop aangeboden specialiteiten, ongeacht het land van bestemming, voorzien zijn van dezelfde uit een oogpunt van de volksgezondheid noodzakelijk geachte aanwijzingen.

De onderlinge aanpassing op dit gebied is onmiskenbaar van groot belang, zowel voor de producent als voor de consument.

5. Deze richtlijn zal, blijkens het werkprogramma van de diensten van de Commissie, door andere worden gevolgd.

Een voorstel voor een tweede richtlijn, die tot op zekere hoogte een aanvulling vormt op de eerste, werd reeds bij de Raad van Ministers ingediend. Het heeft betrekking op de gegevens inzake controles en proefnemingen die moeten zijn vervat in het dossier dat bij het aanvragen van een vergunning voor het in de handel brengen van een produkt wordt ingediend, de verplichtingen van de fabrikant wat de ten aanzien van de produkten te verrichten controles betreft en het algemene toezicht door de nationale overheidsinstanties op de produktie van en de handel in geneesmiddelen.

Nieuwe voorstellen zullen weldra volgen. Met het opstellen van teksten betreffende het gebruik van kleurstoffen in geneesmiddelen en ter zake van reclame is men reeds ver gevorderd.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

Filmavond.

Het is thans een jaarlijkse traditie geworden, dat aan de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen, door de directie van het filmconcern Rex, een cinematografische avond wordt aangeboden.

Op 11 februari ll. werden magistraten en confraters, evenals hun echtgenote, uitgenodigd op de avant-première van de Russische versie van «Hamlet», verwezenlijkt door G. Kozintsev naar aanleiding van het Shakespearejaar, in de vertaling van Boris Pasternak.

Iedereen zal het er over eens zijn, dat de realisator er in geslaagd is op aangrijpende wijze de meest diepgaande tragedie aller tijden te verfilmen. Is het niet zo dat de slavische geest dergelijke tragiek goed kan verwerken?

Daar dit werk reeds talloze malen voor het voetlicht werd gebracht en verschillende filmversies heeft beleefd, voelt men zich natuurlijk aangetrokken om vergelijkingen te maken, wat tot discussies aanleiding kan geven. Aldus lijkt ons de vertolking van de Hamletfiguur door Innokenti Smoktoenovsky niet de vergelijking te kunnen doorstaan met dezelfde interpretatie door Laurence Olivier. Daarentegen laat de tere gratie, en na Polonius' dood, de groeiende waanzin van Ophelia een geweldige indruk na. Het meesterlijk spel van Anastassia Vertinskaya werd bovendien gepast muzicaal aangevuld door een grootmeester van de hedendaagse muziek, Chostakovitsch.

Wij zijn werkelijk benieuwd te weten hoelang deze film in de Antwerpse zalen zal gedraaid worden.

Tot besluit van deze hoogstaande filmavond, werd door de Heer Directeur Heylen een receptie aangeboden in de salons Goya. De genoten dranken waren heerlijk en... niet vergiftigd.

W. L.

MEDEDELINGEN

Belgische en Luxemburgse Unie voor Strafrecht

De Belgische en Luxemburgse Unie voor Strafrecht zond aan haar leden hiernavolgende omzendbrief:

* * *

Mijnheer en Waarde Collega,

Wij hebben de eer U uit te nodigen op de eerstkomende vergadering van de Unie, die op zaterdag 27 februari 1965, om 14.30 u., op het Paleis van Justitie te Brussel, in de rechtszaal van de 1ste kamer van het Hof van beroep zal gehouden worden.

Op deze vergadering zullen wij de gelegenheid hebben het verslag van de H. Raymond Screvens, Raadsheer bij het Hof van beroep te Brussel en Professor in de Universiteit te Brussel, te horen en te bespreken: «Du caractère bilatéral de l'expertise en matière pénale».

U gelieve hierbij de tekst te vinden van dit verslag dat verschenen is in november 1964 in de Revue de Droit Pénal et de Criminologie.

* * *

Deze vergadering zal bovendien gewijd zijn aan de verkiezing van het comité van de Unie voor de drie jaren 1965-1968.

Het huidig comité ziet er als volgt uit :

Voorzitter :	de heer H. Bekaert
Ondervoorzitters :	de heer P. Cornil
	de heer R. Charles
	de heer P. Trousse
	de heer A. Huss
	de heer W. Calewaert
Secretaris-generaal :	de heer P. De Cant
Adjunkt-secretaris-generaal :	de heer J. Duplat
Beheerder :	de heer J. Terlinden
Secretarissen :	de heer L. Liesch
	de heer M. Franchimont
	de heer J. Poupart
	de heer J. D'Haenens.

Al de leden zijn uittreidend en herkiesbaar. Nochtans wensen de HH. Voorzitter Bekaert en Ondervoorzitter Calewaert de vernieuwing niet van hun mandaat.

Wij menen er goed aan te doen U bijzonder attent te maken zowel op het voor de penalisten interessante onderwerp waarover de heer Screvens zal spreken als op het belang van de verkiezingen waaraan U verzocht wordt deel te nemen.

Wij hopen U te dezer gelegenheid te kunnen ontmoeten en verzoeken U, Mijnheer en waarde Collega, de verzekering van onze ware hoogachting te willen aanvaarden.

Voor het Comité :

De Secretaris-generaal :	De Voorzitter :
Paul DE CANT,	H. BEKAERT,
Substituut-Proceureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel	Professor in de vrije Universiteit te Brussel Koninklijk Commissaris voor de rechterlijke hervorming.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, jrg. 1964 - nr. 12 en 12bis :

Wetgeving. — Inhoudstafel jaargang 1964.

Tijdschrift van de Vrederechters, jrg. 1964 - nr. 12 :

Rechtspraak. — P.O., Association Belge de Droit Rural. — Chronique des Justices de paix. — Inhoudstafel 1964.

Tijdschrift voor Sociaal Recht, jrg. 1964 - nr. 8 :

Magrez G., La durée du travail dans les secteurs publics et privés de l'économie nationale. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, jrg. 1965 - nr. 6 :

Torley Duwel I. G., Het Begrip « onderneming » in artikel 85 E.E.G. — Verdrag met betrekking tot afspraken tussen moeder- en dochtermaatschappijen en dochtermaatschappijen onderling. — Hirsch Ballin, E. D., Paul Roubier, † — Hirsch Ballin, Skone F. E. James, †. — Langemeijer G. E., Mr. J. Verdam, †. — Luiking H. F. W., De betekening van de uitspraken van de Raad voor de Scheepvaart.

nr. 7 :

Kollewijn, R. D., De conventies voor eenvormig internationaal kooprecht en het Internationaal Privaatrecht.

— Van der Veen, Th. L., Kan de administratieve rechtspraak niet sneller werken ?.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jrg. 1965 - nr. 4847 :

Scholten G. J., Samenwerking anders dan in vennootschap. — Van den Heuvel H., Gevolgen van het overlijden van de voormalige huurder voor diens gezin of erven ten aanzien van huurrecht en huurbescherming (III, slot). — Luijten E. A. A., Notariaat Portugais, notariat fonctionnarisé, proefschrift van Mr. Th. M. De Jongh.

Ars Aequi, jrg. 1965 - nr. 4 :

Van Dijk J. C. M., De rechtsgeldigheid van de echtscheidingsconvenant en de verhouding daarvan tot de boedelscheiding. — Van Wouw J. M., Samenwerking of conflict tussen Europese Organisaties ?.

Arbitrale Rechtspraak, jrg. 1965 - nr. 528 :

Rechtspraak.

Journal des Tribunaux, jrg. 1965 - nr. 4478 :

Waelbroeck M., Les prix imposés en droit comparé et le projet de loi Spinoy-De Clerck. — Jurisprudence. — Chronique Judiciaire.

Jurisprudence du Port d'Anvers, jrg. 1964.

Inhoudstafel jaargang 1964.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, jrg. 1965 - nr. 5 :

Matthys J., La loi de défense sociale à l'égard des anormaux - Evolution des conceptions. — Texte de la loi de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude.

Revue Pratique du Notariat Belge, jrg. 1965 - nr. 2503 :

Bagniet J., Les contrats imposés. — Langues (Emploi des). — Actes de société. — Législation. — Revue de la jurisprudence Belge. — Revue de la jurisprudence étrangère.

Mouvement Communal, jrg. 1965 - nr. 1 :

Editorial. — Roovers R., Les intérêts en cas de répétition de l'indû en matière de taxes communales. — Viseur G., 10ième Session internationale d'Etudes : Problèmes communaux en Europe. — Destrée J., A Montignies-le-Tilleul.

Recueil Dalloz (Paris), jrg. 1965 - nr. 6 :

Trotabas L., Adieu au conseil supérieur de l'éducation nationale « statuant en matière contentieuse et disciplinaire ».

Archiv des oeffentliches Rechts, jrg. 1964 - nr. 4 :

Kaja H., Ministerialverfassung und Grundgesetz, Betrachtungen zur Organisationsgewalt des Bundeskanzlers. — Martens J., Normenvollzug durch Verwaltungsakt und Verwaltungsvertrag.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad